

တိပိဋကယောဆရာတော်

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

တိပိဋကဓမ္မလက်ဆောင်(၈၃)

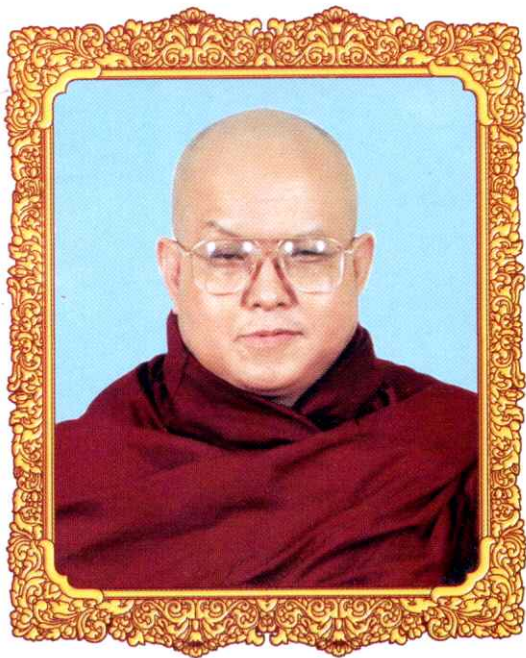
(ကျေးဇူးတော်ရှင်ရွှေမင်္ဂလာတော်ဘုရားကြီး၏
သက်တော် ၁၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဓမ္မလက်ဆောင်)

ဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မဇာနည် အုပ်စု (၁၀၀၀၀)

အသိစင်ကြယ် စွမ်းရည်ကြွယ်

- ❀ မိမိကိုယ်မှာ၊ ဆုံးတာဖြစ်ဘိ၊ သတ္တိချန်ထား၊ ရုပ်နာမ်များမှာ၊
ချုပ်ပျောက်ပါ၊ မှန်စွာ မမြဲချေ။
- ❀ မိမိကိုယ်မှာ၊ ကောင်းတာဖြစ်ဘိ၊ သတ္တိချန်ထား၊ ရုပ်နာမ်များမှာ၊
ချုပ်ပျောက်ပါ၊ မှန်စွာ မမြဲချေ။
- ❀ ဒါန သီလ၊ သမထမြတ်၊ ဝိပဿနာ၊ ကောင်းစွာပွားဘိ၊ သတ္တိချန်ထား၊
ရုပ်နာမ်များမှာ၊ ချုပ်ပျောက်ပါ၊ မှန်စွာ မမြဲချေ။
- ❀ ခဏမစဲ၊ သူပြောင်းလဲ၍၊ ညှင်းဆဲတတ်ဘိ၊ မိမိအကြိုက်၊
သူမလိုက်နိုင်၊ မကြံ့ခိုင်၊ မပိုင်ရုပ်နာမ်တွေ။
- ❀ အသိစင်ကြယ်၊ စွမ်းရည်ကြွယ်၊ ကြီးကျယ်စွမ်းအားရနိုင်ပေ။

တိပိဋကယောဆရာတော်

အရှင်သီရိနန္ဒာဘိဝံသ (ယောဆရာတော်)

တိပိဋကဓရ၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက

ရွှေပျံလွှာတော်ဖြင့် ကြေညာခေါ်ဝေါ်ရန်

သုလင်္ကာ တန်ဆောင်ပုန်းလဆန်း (၁၄) ရက်၊ ၂၁-၁၁-၉၉ နေ့၊
ရွှေပင်ဝေဗ္ဗသုတောရိုပ်သင်္ဃာတင်ပွဲ တိပိဋကယောဆရာတော် တရားဟောနေစဉ်

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏ အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်

တိပိဋက ဓမ္မလက်ဆောင် (ကု)

(ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ပထမကြီး၏
သက်တော် ၁၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ် ဓမ္မလက်ဆောင်)

ဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မဒါန
အုပ်စု (၁၀၀၀၀)

သာသနာ

ကောဇာ

သရုပ်

၂၅၅၇ ခုနှစ်၊ ၁၃၇၅-ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လ ၂၀-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပုံနှိပ်သူ

- အောင်အောင် (၀၆၀၂၄)

ဂုဏ်သိရှိပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၅၊ လမ်း၃၀၊

ပန်းဘဲတန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၀၉၅၀၀၂၅၇၅၊ ၀၉၄၉၂၁၈၂၈၈

ထုတ်ဝေသူ

- ဦးစိုးတင် (ရွှေပြည်သာစာပေ)

အုပ်စု

- ၁၀၀၀၀

တန်ဖိုး

- ၈၅၃၄

အကြိမ်

- ဒုတိယအကြိမ်

ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ် ကတ်တလောက်အညွှန်း (CIP)

ယောဆရာတော်၊ တိပိဋက

၂၆၄၀၃

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

တိပိဋက ယောဆရာတော် ။ - ရန်ကုန်၊

ရွှေပြည်သာစာပေ ၊ ၂၀၁၃ ။

၁၀၄ - စာ ၊ ၉.၅ x ၁၂ စင်တီမီတာ ။

(၁) အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

မာတိကာ

၁။	အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်	၁
၂။	မြုပ်လိုက် မျောလိုက် ဆင်းရဲလိုက်	၁၂
၃။	တည်ငြိမ်အေးချမ်း ဟိုဖက်ကမ်း	၁၇
၄။	ခေါင်းတွဲမလာ မရွေ့ပါ	၂၆
၅။	စွမ်းရည်၄-မျိုး လူ့တန်ခိုး	၃၅
၆။	လူ၏စွမ်းအား မြတ်တရား	၅၂
၇။	မြစ်ရေခရီး လှေကိုစီး	၆၀
၈။	ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ရှင်း ကောင်းတာသွင်း	၆၆
၉။	ကုသိုလ်ဂုဏ်ရှိန် ဘုံကထိန်	၇၅
၁၀။	ရုပ်နာမ် ၂-ဖြာ နေစရာ	
၁၁။	အလှူဒါန ရေစက်ချ	

သာသနာ ၂၅၄၃ ခု၊ ကောဏ ၁၃၆၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်
မုန်းလဆန်း ၁၄-ရက်၊ ခရစ် ၁၉၉၉-ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ
၂၁-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်ခင်းအချိန် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသ
ကြီး မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ် ပတ္တမြားမြို့သစ် ကုန်းတလပေါင်းစံပြ
ကျေးရွာ ရွှေမင်ဓမ္မသုခတောရဂိုဏ်သာ ဝင်းအတွင်း၌

(၁) ရွှေမင်ဓမ္မသုခတောရဂိုဏ်သာသစ် ဖွင့်လှစ်ပွဲ

(၂) ပထမအကြိမ် ဘုံကထိန်သင်္ကန်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပွဲ

(၃) ရွှေမင်ဓမ္မသုခတောရဂိုဏ်သာအတွင်း ဆောက်လုပ်

ပြီးစီးသည့် သာသနိကအဆောက်အအုံများ ရေစက်သွန်းချ

လှူဒါန်းပွဲအတွက် ယောဆရာတော် ဟောကြားခဲ့သည့်

“အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်” တရားတော်ကို မွမ်းမံထားပါသည်။

တိပိဋက ယောဆရာတော်၏
အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်
တိပိဋက ဓမ္မလက်ဆောင် (၈၃)

နစော သမ္မည္ဈတ ဉာဏဿ

၁။ အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်
ပညာ နရန် ရတနံ

- * အသိပညာ၊ ရတနာ၊ လိုရာသုံးရသည်။
- * ပညာမရှိ၊ အသိကင်းကွာ၊ ရတာနာ၊
ရှိတာသော်မှ ရုံးရသည်။

၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

* မရုံးရအောင်၊ ပညာရောင်၊

ထွန်းပြောင်စေရမည်။

* အသိမှန်ကန်၊ အဖိုးတန်၊

ကော်စွမ်းအားပြည့်စုံသည်။

ယနေ့ ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်ဆရာ
တော်ဗရားကြီးကို အမှူးထားပြီး သဒ္ဓါ မေတ္တာ
ပညာနဲ့ ညီညီညာညာစုပေါင်းလို့

(၁) ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာသစ်
ဖွင့်လှစ်ပွဲ

(၂) ပထမအကြိမ် ဘုံကထိန်သင်္ကန်း ဆက်
ကပ်လှူဒါန်းပွဲ

(၃) ရိပ်သာအတွင်း ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသမျှ
သာသနိကအဆောက်အအုံများ ရေစက်

အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်

၃

သွန်းချလှူဒါန်းပွဲ ကျင်းပပြုလုပ် ကြိုးစား
အားထုတ်နေကြတဲ့အခါမှာ “အသိမှန်ကန်
အဖိုးတန်” ဆိုတဲ့ တရားကို လိုရင်းအာရုံပြု
ကြမယ်။

ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတွေ
ဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို အမှီပြုပြီး သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပညာရတနာတစ်လုံး ရထားကြပါ
တယ်။ အသုံးတတ်ရင် ဒီတစ်ဘဝလုံးလဲ သုံး
လို့မကုန်နိုင်ပါဘူး။ အထိန်းအသိမ်းတတ်ရင်
မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်ထိ သုံးလို့မကုန်
နိုင်လောက်အောင် အလွန်တန်ဖိုးကြီးမားလှ
ပါတယ်။ ဒီမှန်ကန်တဲ့ရတနာတစ်လုံးကို
ရထားတာကြောင့် မိမိရဲ့ အို နာ သေ ဒုက္ခ

ခန္ဓာထုပ်ကြီးကို အားကိုးစရာ တရားရတနာ
များနှင့် လဲလှယ်အသုံးချနိုင်ခွင့် ရကြတယ်။
အိုစာ နာစာ သေစာလို့ခေါ်ရတဲ့ နေ့တိုင်း
ရှာဖွေစုဆောင်း ကျွေးမွေးနေကြရတဲ့ ပစ္စည်း
တွေကို မအို မနာ မသေကြောင်း အဖိုးတန်
တရားရတနာကောင်းတွေဖြစ်အောင် ပြောင်း
လဲနိုင်ခွင့်ရကြတယ်။ ခန္ဓာနှင့်ပစ္စည်းတွေဟာ
ပညာမရှိရင် ရတာနာကြတယ်။ ပညာရှိရင်
ရတနာတွေချည်းပေါ့။

အသိပညာဆိုတဲ့ ရတနာတစ်လုံးကို ဘဝ
တိုင်းလဲ မရနိုင်ပါ။ လူတိုင်းလဲ မရနိုင်ပါ။
အတိတ်ကုသိုလ်ကံအရင်းအနှီးလဲကောင်းမှ၊
ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဆရာကောင်း သမားကောင်း စတဲ့

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၅

အမှီကောင်းကိုလဲရမှ ရနိုင်တဲ့ရတနာပါ။

သတ္တဝါများရဲ့ ဘဝသံသရာခရီးကို သာသနာ့မျက်လုံးနဲ့ကြည့်လိုက်ရင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာကြီးနှစ်ချောင်းနဲ့ လာခဲ့ကြတာလို့ သိရ တယ်။ ဒီကြီးနှစ်ချောင်းက အခုထိ တန်းလန်း ကြီးပဲ။ ဒီကြီးနှစ်ချောင်းက ထွက်လာသမျှ အပူငွေ့ချည်းပဲ။ တိုးလာသမျှ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ သူတို့ကိုနိုင်တဲ့ တရားစွမ်းအားမရှိရင် ကိလေ သာအပူတွေ ဆင်းရဲမျိုးစုံတွေက အသက် ကြီးလေတိုးလေ အသက်ကြီးလေ ဆိုးလေပဲ။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာမှာ အဝိဇ္ဇာခေါ် တဲ့မောဟက ဆင်းရဲအပူတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဆင်းရဲအပူအားလုံး သူကြိုးကိုင်နေတယ်။

၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

တဏှာက ဒုက္ခမျိုးစုံ ဖန်တီးနိုင်အောင်
အဝိဇ္ဇာနောက်ကနေ ကြိုးကိုင်အမိန့်ပေးနေ
တာ။ တဏှာဆိုတဲ့လောဘက ဆင်းရဲ
အပူတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ရဲ့ အကျိုးဆောင်
အတွင်းရေးမှူးချုပ်၊ ဆင်းရဲအပူအားလုံး သူ
ချယ်လှယ်နေတာ။

ဒီလိုဒုက္ခကိလေသာအဆိုးတွေကို အနိုင်
ယူချခံနိုင်ဖို့ ဓမ္မဆိုတဲ့တရားလမ်းကြောင်း
ပေါ်လာရတာပါ။ မြတ်ဗုဒ္ဓက ဖော်ထုတ်ပေး
တာပါ။ တရားဓမ္မဆိုတာ စာသိ ကျင့်သိ ထိုး
ထွင်းသိဆိုတဲ့ အသိ ၃-မျိုးပါပဲ။ ဆင်းရဲအပူကို
ကြိုးကိုင်ထားတဲ့ အဝိဇ္ဇာမှောင်ထုကို အဆင့်
ဆင့် အနိုင်ယူဖြိုခွင်းပေးနိုင်တဲ့ အလင်းရောင်

အသိမှန်ကန် သိစိတ်ကန်

၇

ပါ။ ဆင်းရဲရယ် ဆင်းရဲကြောင်းရယ် ဆင်းရဲ
လွတ်ရာရယ် ဆင်းရဲလွတ်ကြောင်းရယ်
ဆိုတာတွေ အမှန်သိအောင် လုပ်ထားရမယ်။
အမှန်မသိရင် ရတာတွေ အကုန်နာကုန်မယ်
လေ။ အခုလဲနာ နောင်လဲနာပေါ့။ နောက်
ထပ်လဲ ရတာတွေ ရတိုင်း နာနေဦးမှာပဲ။

စာသိက တဆင့်သိ၊ ကျင့်သိက လက်
တွေ့သိ ထောက်ခံသိ၊ ထိုးထွင်းသိက
တကယ် အပိုင်ရရှိသွားတဲ့အသိပါ။ အနည်းဆုံး
စာသိတော့ရှိထားမှ ဘဝရဲ့အခြေခံအသိဖြစ်တဲ့
ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပညာကို ရအောင်
ယူနိုင်မယ်။ အကြောင်းအကျိုး အကောင်း
အဆိုးကို နှိုင်းချိန်တိုင်းတာ တွက်ချက်ပေး

၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

နိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်ပေါ့။ သူရှိနေမှ အလုပ်တိုင်း
တိုင်းတာတွက်ချက် ချိန်တွယ်လုပ်နိုင်မယ်
လေ။ လောကမှာ မတိုင်းတာပဲ မတွက်ချက်ပဲ
မချိန်တွယ်ပဲ စိတ်ထဲတင်မှန်းဆပြီး အရောင်း
အဝယ်ရမ်းလုပ်ရင် တိကျမှန်ကန်မှုမရှိပဲ အရှုံး
ကြီးရှုံးတတ်တယ်။ အကြီးအကျယ် ရှုံးတတ်
တယ်။ ရောင်းဝယ်ရင် တိုင်းတာသင့်တာ
တိုင်းတာမှ၊ ချိန်တွယ်သင့်တာ ချိန်တွယ်မှ၊
ချင်သင့်တာချင်မှ တိကျမှန်ကန်မယ်။ မြတ်
သင့်တဲ့အရာမှာ အမြတ်ရမယ်။ တရားအရာ
မှာလဲ တိုင်းတာတွက်ချက်ချင့်ချိန်ပေးတတ်
တဲ့ ပညာပါမှ အရာရာအမှန်ရမယ်။ ကြီးမားတဲ့
အတိုးအမြတ်တွေရမယ်။ ပညာမပါရင် ရတာ

အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်

၉

တွေ့နာမယ်။ ပညာပါမှ အဖိုးတန်တရား
ရတနာတွေပေါ်မယ်။

ပညာရှိသလောက်သာ ဘဝအရှိပေါ်
ကြည့်ရှုသုံးသပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပါတယ်။ ပေ
ကြိုးရှည်သလောက်သာ အတိုင်းအတာ
ပမာဏကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်သလိုပေါ့။
ပင်လယ်ရေအနက်ကို စူးစမ်းလိုတဲ့ လူတစ်
စုဟာ ပေကြိုးကိုယ်စီယူပြီး ပင်လယ်ကြီးထဲ
သင်္ဘောကြီးနဲ့ သွားကြသတဲ့။ ရေအလွန်နက်
တဲ့တစ်နေရာရောက်တော့ ရေရှိရာ အောက်
နားထိဆင်းပြီး ကိုယ့်မှာပါလာတဲ့ ပေကြိုးများ
ကို အသီးသီး ရေထဲချ တိုင်းတာကြသတဲ့။
တစ်ပေရှည်တဲ့ကြိုးပါလာသူက ကြိုးကို ရေထဲ

၁၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ချလိုက်တော့ ကြိုးမြှုပ်သွားတယ်။ “ဟား..
ပင်လယ်ရေက တစ်ပေတောင် နက်တယ်
ဗျာ” လို့ပြောလိုက်သတဲ့။ ဘေးကလူတွေကြား
ရရင် ရယ်စရာလို ဖြစ်နေမှာပေါ့။ သူ့ပေကြိုး
မီသလောက် သူ့ဆုံးဖြတ်ပြီး ပြောနေတာပါ။

၁၀ ပေရှည်တဲ့ ကြိုးပါလာသူက ကြိုးကို
ရေထဲချကြည့်တော့လဲ မြှုပ်သွားတာပဲ။
“ပင်လယ်ရေ ၁၀-ပေနက်တယ်ဗျာ” လို့ပြော
တယ်။ သူပြောတာလဲ မမှန်ဘူး။ သူ့ပေကြိုး
မီသလောက်ပဲ ပြောနေတာပါ။ ပေ၁၀၀-ရှည်
တဲ့ကြိုးပါလာသူက ကြိုးကို ရေထဲချလိုက်
တော့လဲ မြှုပ်သွားတာပဲ။ “ပင်လယ်ရေ ပေ
၁၀၀-နက်တယ်” လို့ပဲ ပြောလိုက်တာပဲ။ သူ့

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၁၁

အပြောလဲမမှန်ဘူး။ သူ့ကြိုးမီသလောက်သာ
ပြောနေတာ၊ ယူဇနာပေါင်းများစွာ မိုင်ပေါင်း
များစွာနက်တဲ့ပင်လယ်ရေကို ပေကြိုးနဲ့တိုင်း
လို့တော့ ဘယ်လိုမှ မမီနိုင်ပါဘူး။ အလွန်
နက်နဲကျယ်ပြန့် ကြီးမားများပြားလှတဲ့ ဓမ္မ
စွမ်းအားပမာဏကိုလဲ ကိုယ့်မှာရှိနေတဲ့ ဉာဏ်
ပညာပေကြိုးရှိသလောက်သာ တိုင်းတာသတ်
မှတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပါတယ်။ ကိုယ့်ပညာ
အလင်းရောင်ရှိသလောက်သာ မောဟ
မှောင်ထုကို ဖြိုခွင်းနိုင်စွမ်း ရှိကြပါတယ်။

အနုပညာအနုပညာ

၂။ မြုပ်လိုက် မျော့လိုက် ဆင်းရဲလိုက်

- * ဖြစ်ဆိုနာသေ၊ ခလုတ်တွေ၊
တိုက်လေ ချော်လဲရ။
- * လော-ဒေါ-မောမှာ၊ ဆူး ၃-ဖြာ၊
စူးတာ ပင်ပန်းလှ။
- * မောဟ-တဏှာ၊ ကြော့ကွင်းမှာ၊
ငြိကာ ရှုပ်ထွေးလှ။
- * မောဟ-တဏှာ၊ မြစ်ထဲမှာ၊
မြုပ်ကာ မျော့ပါရ။

အသိပုန်ကန် အစိုးတန်

၁၃

* မြှုပ်လိုက် မျော့လိုက်၊ ဆင်းရဲလိုက်၊
မောဟိုက်ပင်ပန်းရ။

ဘဝသံသရာ ခရီးတစ်လျှောက်မှာ ပန်း
ခင်းတဲ့လမ်းနဲ့ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ အေးအေး
ချမ်းချမ်း လာခဲ့ကြရတာမဟုတ်ဘူး။ ဒုက္ခ
အပူမျိုးစုံနှင့် နပန်းလုံးပြီး ဆင်းဆင်းရဲရဲ
ပူပူလောင်လောင်နဲ့ ပင်ပန်းကြီးစွာ လာခဲ့ကြရ
တာပါ။ ဖြစ်အိုနာသေဆိုတဲ့ ခလုတ် ၄-ခုကို
ဝင်တိုက်မိလို့ အကြိမ်ကြိမ် ချော်လဲခဲ့ရတယ်။
လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ ဆူး ၃-ချောင်း
ပေါ်တက်နင်းမိလို့ စိတ်မှာအကြိမ်ကြိမ် ဆင်းရဲ
ပူလောင် ပင်ပန်းခဲ့ရတယ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
ဆိုတဲ့ ညွတ်ကွင်း ကြော့ကွင်း ၂-ကွင်း ထဲမှာ

၁၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

မကြာမကြာ နင်းမိလို့ ငြိခဲ့တွယ်ခဲ့ ရှုပ်ထွေးခဲ့ရ
တယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲအပူအရှုပ် ခလုတ်တွေ
ကြားထဲမှာ ခက်ခဲကျဉ်းကျပ် ပင်ပန်းစွာနဲ့ လာခဲ့
ကြရတာပါ။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မြစ်ကြီးထဲမှာ
မြုပ်လိုက် မျောလိုက် ဟိုတိုးလိုက် ဒီတိုး
လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲပင်ပန်းခဲ့ကြရပါတယ်။

ဖြစ်ရ ပဋိသန္ဓေနေရတဲ့ ဒုက္ခနှင့် ဘဝ
တစ်လျှောက် နပန်းလုံးခဲ့ရတယ်။ ကိုယ်က
ဘယ်လိုမှ မတုန်ပြန်နိုင်လို့ အရှုံးပေးခဲ့ရတယ်။
မတတ်သာလွန်းလို့ ရှုံ့မဲ့အံ့ကြိတ်ပြီး အရှုံးပေး
ခဲ့ရတော့ အခဲမကျေစိတ်တွေကျန်နေခဲ့တယ်။
အိုချိန်ရောက်တော့ အိုရတဲ့ဒုက္ခနှင့် မရူမလှ
နပန်းလုံးရတယ်။ တရားမပါသလောက် ကိုယ်

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၁၅

ကပဲ အံ့ကြိတ်အရုံးပေးခဲ့ရလို့ အခဲမကျေစိတ်
ကျန်ပြန်တာပဲ။

အကြောင်းဖောက်ပြန်လို့ ခန္ဓာဖောက်ပြန်
တော့ နာရတဲ့ဒုက္ခနှင့် နပန်းလုံးရပြန်လို့၊ သေ
လောက် ကျေလောက်သည်ထိ ဒုက္ခပေးဘတ်
တဲ့ အနာမျိုးစုံနှင့် နပန်းလုံးရတဲ့အင်္ဂါ တရား
မပါသလောက် ကိုယ်က အရုံးပေးရတယ်။
မချီမဆန့် အံ့ကြိတ် ကြိတ်မှိတ်ပြီး အရုံးပေး
လိုက်ရတော့ အခဲမကျေစိတ်တွေ လာပြန်
ရော။ နောက်ဆုံး မရဏဒုက္ခလာပြန်ရော၊
ကိုယ်နှင့်ဆိုင်သမျှ ကိုယ်ရှာခဲ့သမျှ အကုန်ထား
ပစ်ခဲ့ရတယ်။ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နဲ့ နပန်းလုံးရ
တယ်။ မတတ်သာလွန်းလို့ အံ့ကြိတ်အရုံးပေး

၁၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ရတော့ အခဲမကျေစိတ်တွေ ကျန်နေခဲ့ပြန်
တယ်။

ဒုက္ခမျိုးစုံအပေါ် အခဲမကျေစိတ်နဲ့လာခဲ့
ရတဲ့၊ အပူတောထဲမှာနေရတဲ့ ပုထုဇဉ်ဘဝမှာ
ဘယ်အာရုံနဲ့မှအဆင်မပြေ၊ ကိုယ်တစ်ယောက်
တည်းတောင်မတည့်၊ အဆင်မပြေ၊ အဝိဇ္ဇာ
တဏှာမြစ်ကြီးထဲ မြုပ်လိုက်မျောလိုက် ဆင်းရဲ
လိုက်နဲ့ မောဟိုက်ပင်ပန်းခဲ့ကြရပါတယ်။
တရားမပါသူတွေ ဘယ်သူမှ မသက်သာကြ
ဘူး။ တရားပါသူတွေသာ တရားပါသလောက်
သက်သာခွင့်ရကြတယ်။

အနုပညာအနုပညာ

၃။ တည်ငြိမ်အေးချမ်း ဟိုဖက်ကမ်း

- * ခန္ဓာအကြား၊ မြစ်ကြီးခြား၊
အသွားခက်လှပါ။
- * ဟိုဖက်တရား၊ ကူးလိုခြား၊
တံတားခင်းရမှာ။
- * လုံ့လကိုတင်း၊ သတိသွင်း၊
မြစ်တွင်းတိုင်စိုက်ပါ။
- * စိတ်ငြိမ်လာလျှင်၊ သံပေါင်တင်၊
ဉာဏ်မြင်ပြတ်သားလာ။

၁၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- * အသိဉာဏ်သွင်း၊ တံတားခင်း၊
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လာ။
- * ဉာဏ်တံတားတွင်၊ ကံကိုတင်၊
စွမ်းအင်ဖြတ်သန်းရာ။
- * ဒီဇက်ကမူ၊ လောကလူ၊
အပူဆင်းရဲများလှပါ။
- * ဟိုဇက်မှာမူ၊ ဓမ္မလူ၊
အပူနည်း၍ စိတ်ချမ်းသာ။
- * တည်ငြိမ်အေးချမ်း၊ ဟိုဇက်ကမ်း၊
တက်လှမ်းနိုင်အောင် ကြိုးစားရာ။
အဝိဇ္ဇာ တဏှာဆိုတဲ့ သံသရာကြိုး ၂-
ချောင်းကို မြစ်ကြီးလိုလဲ တင်စားခေါ်နိုင်တယ်။
လောကမှာပေါ့ - ရွာထဲ မြို့ထဲမှာ မြစ်ချောင်း

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၁၉

ဖြတ်စီးသွားလို့ မြစ်ချောင်းခြားသွားရင် ဟိုဖက်
ကမ်း ဒီဖက်ကမ်း ဖြစ်သွားတတ်တယ်။ ဟိုဖက်
ရပ်ကွက်က နာမည်တစ်မျိုး ဒီဖက်ရပ်ကွက်က
နာမည်တစ်မျိုးလဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အလွန်
ကြီးကျယ်တဲ့ မြစ်ကြီးခြားသွားတော့ ဟိုဖက်
ကမ်းကတစ်မြို့ ဒီဖက်ကမ်းကတစ်မြို့ ဟိုဖက်
ကမ်းက တစ်နိုင်ငံ ဒီဖက်ကမ်းက တစ်နိုင်ငံလဲ
ဖြစ်သွားတတ်တယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ အဲဒီမြစ်ချောင်းခြားတာ
ကို အကြောင်းပြုပြီး ဟိုဖက်ကမ်းနှင့် ဒီဖက်
ကမ်း စိတ်ဝမ်းကွဲတတ်တယ်။ ဒါမျိုးလိုပဲ ဘဝ
သံသရာခရီးသည်တွေလဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာမြစ်
ကြီးခြားနေလို့ စိတ်ဝမ်းကွဲနေတတ်တယ်။

၂၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ဒီဖက်ကမ်းကလူတွေက လောကလူသား၊
ဟိုဖက်ကမ်းက လူတွေက ဓမ္မလူသားလို့
နာမည်လဲ ကွဲနေတတ်တယ်။ နေ့စဉ် မကင်း
နိုင်တဲ့ ခန္ဓာဝန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့ကိစ္စ စားဝတ်
နေရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး ကိစ္စမျိုးစုံတွေ
က အပူဒုက္ခရောပြွမ်းတဲ့ ဒီဖက်ကမ်း၊ ကိုယ့်ကို
အားလုံးတာဝန်ယူမယ့် အပူကင်းကွာ ချမ်းသာ
စေနိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်တရားကောင်းမှုများက
တည်ငြိမ်အေးချမ်းတဲ့ ဟိုဖက်ကမ်းပေါ့။

ဘဝသံသရာ ခန္ဓာမှာ အဝိဇ္ဇာတဏှာမြစ်
ကြီးခြားနေတယ်။ မြစ်ကြီးက ရေစီးလဲ အလွန်
မြန် အလွန်ထန်၊ လှိုင်းကလဲ အလွန်ထူထပ်
ကြီးမား၊ အန္တရာယ်ကလဲ အလွန်ပေါ့၊ နက်

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၂၁

ကလဲနက်၊ ကျယ်ကလဲကျယ်နဲ့ အကူးမတတ်
ရင် မြုပ်မျောသွားနိုင်တယ်။ ဒီဖက်ကမ်းနှင့်
ဟိုဖက်ကမ်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြီး မတည့်ချင်ပဲ ဖြစ်
နေတတ်တယ်။ ဒီဖက်ကမ်းက စားဝတ်
နေရေး စီးပွားရေးအလုပ်တွေက ဟိုဖက်ကမ်း
က တရားကိုလှမ်းပြီး ခပ်တည်တည်နဲ့ တင်း
မာတဲ့ရန်စကားကို ပြောတယ်ဆိုပဲ။ တရား
သဘောနဲ့ ပြောတာပါ။

ပြောပုံက “ဟေ့တရား! မင်းရှိရင် ငြိမ်း
အေးချမ်းသာမယ်၊ စွမ်းအားတိုးတက်မယ် ဆို
တာ ငါသိပါတယ်ကွ၊ ဒါပေမယ့် မင်းအတွက်
ငါနေရာ မပေးနိုင်ဘူး၊ အချိန်လဲ မပေးနိုင်ဘူး၊
အလုပ်တွေ သိပ်များတယ် သိပ်ရှုပ်တယ်၊

၂၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

မင်းဝင်ဖို့ တံခါးဖွင့်မပေးနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် မင်း
ငါ့ဆီ မလာခဲ့နဲ့၊ ငါလဲ မင်းဆီမလာဘူး” လို့
ခပ်တင်းတင်းပြောတယ်။ တရားကလဲ ပြန်ပြော
သတဲ့ “ဟေ့—တရားဆိုတာ မင်းအတွက်နော်၊
မင်းချမ်းသာဖို့ပေါ်လာတာ၊ လူမျိုးမရွေး ဘာသာ
မရွေး ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး အားလုံးချမ်းသာဖို့ ပေါ်လာ
တာ၊ လူအားလုံး ဒုက္ခသည် အပူသည်တွေ
နော်၊ တရားမပါပဲ ဘယ်သူမှ ချမ်းသာမှာ
အေးမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဟေ့—မင်းချမ်းသာဖို့
တရားပေါ်လာတာနော်၊ မျက်စိမလည်စေနဲ့၊
မင်းက ဒီလောက်စိမ်းကားပြီး ဒီလောက်
ကလေးတောင် နေရာမပေးနိုင် အချိန်မပေး
နိုင်ရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပိုင်သလိုလို လုပ်နေ

အသိပျက်ကန် အစိုးတန်

၂၃

ရင် ငါလဲ မင်းဆီမလာတော့ဘူး” အလယ်မှာ
မြစ်ခြားတော့ သွေးကွဲနေတတ်တယ်။

ဒီဖက်ကမ်းနှင့် ဟိုဖက်ကမ်း စိတ်ဝမ်းမကွဲ
ရအောင် သွေးမကွဲရအောင်၊ ဒီဖက်ကမ်းက
နေ ဟိုဖက်ကမ်းကို အလွယ်ကူနိုင်အောင်၊
ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရှိပ်သာတို့လို ပေါင်းကူး
တံတားတည်ဆောက်ပေးတဲ့နေရာတွေ၊ လှေ
သင်္ဘော တည်ဆောက်ပေးတဲ့ နေရာတွေကို
ဖော်ထုတ်ပေးနေကြရတာပါ။

ခန္ဓာအကြား အဝိဇ္ဇာတဏှာမြစ်ကြီး ခြား
နေလို့ ဒီဖက်ကမ်းက ဟိုဖက်ကမ်း ကူးနိုင်
အောင် ဉာဏ်တံတားခင်းရမှာ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာ
မြစ်ကြီးထဲ သတိ ဝီရိယ တိုင်စိုက်ရတာ

၂၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

အခက်ခဲဆုံးပဲ။ စိုက်လိုက်ရင် ကိလေသာရေစီး
အားနဲ့ ကျွတ်ထွက်ပြီး မကြာခဏ မျောမျော
သွားတယ်။ ခဏိကာသမာဓိလေးတောင် ရအောင်
မစွမ်းနိုင်တော့ သမာဓိသံပေါင်မတင်နိုင်ဘူး။
ဒီလိုဆိုရင် ဉာဏ်တံတားခင်းမရလို့ ဟိုဖက်
ကမ်းကို ကူးနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

မရမနေ အကြိမ်ကြိမ် ထပ်တလဲလဲ
ဝီရိယကိုတင်းပြီး သတိတိုင်ကို ကြိုးစားစိုက်ရ
မယ်။ အလေ့အကျင့်များလာတော့ သတိနှင့်
ဝီရိယ အတွဲမှန်လာတယ်။ လှုပ်တဲ့စိတ်ငြိမ်
လာတယ်။ ပူလောင်တဲ့စိတ် ငြိမ်းအေးလာ
တယ်။ ဒီတော့ သမာဓိ သံပေါင်တင်နိုင်ပြီပေါ့။
သံပေါင်ပေါ် ဉာဏ်တံတားခင်းလိုက်ရုံပဲ။ ဉာဏ်

အသိမှန်ကန် အစိုးကန်

၂၅

တံတားပေါ် ကံကိုတင်ပြီး ဓမ္မဆိုတဲ့ ဟိုဖက်
ကမ်းအရောက် သွားနိုင်ပါပြီ။ ဘာလုပ်လုပ်
သတိရေထား ဉာဏ်တရားနဲ့ လမ်းခင်းကြိုးစား
ရင် အဆိုးနိုင် အကောင်းပိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်
တရားစွမ်းအားကို ရနိုင်တာချည်းပဲလို့ ဆိုလို
ပါတယ်။ ဓမ္မလူသားဖြစ်ပြီပေါ့။ သတိတရား
ဉာဏ်အားပေါ်လာရင် ရတနာကျောပေါ်
ရောက်သွားပါတယ်။ ဒီဖက်ကမ်းနှင့် ဟိုဖက်
ကမ်း သွေးရင်းသားရင်းလို ရင်းနှီးခွင့်ရသွား
ပါတယ်။

အလေ့အကျင့်အစား

၄။ ခေါင်းတွဲမလာ မရွေ့ပါ

- * မိသားစုမှာ၊ လူတွဲပါ၊ အိမ်မှာရပ်နေရ။
- * စီးပွားဥစ္စာ၊ ကုန်တွဲပါ၊ အိမ်မှာရပ်နေရ။
- * ခေါင်းတွဲမလာ၊ မရွေ့ပါ၊ အိမ်မှာရပ်နေရ။
- * ခေါင်းတွဲပညာ၊ လာသောခါ၊
လိုရာရောက်အောင် သွားနိုင်ကြ။
- * ခေါင်းတွဲပညာ၊ ၂-တွဲမှာ၊
လျှင်စွာ ချိတ်ဆက်ပေးကြရ။

အသိမှန်ကန် အစိုးစာန်

၂၇

တစ်နည်းပြောရရင် ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခ
တောရရိပ်သာဆိုတာ မီးရထားတွဲတွေမှာ
ခေါင်းတွဲတပ်ဆင်ပေးတဲ့နေရာပါ။ တရားဆို
တာ အားအောင်စောင့်နေဖို့ မလိုဘူး။ ဘယ်သူ
မှ အားလပ်ကြတာမဟုတ်ဘူး။ အားတဲ့နေ့ကို
စောင့်နေရင်း မအားခင်ပဲ အိုနေကြရတယ်။
မအားခင်ပဲ နာနေကြရ၊ ဆေးရုံတက်နေကြ
ရတယ်။ မအားသေးခင်ပဲ သေနေကြရတယ်။
ဒါတွေဟာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေပဲ။ ကိုယ့်ဟာ
ကိုယ်တောင် ဒီဘဝမှာ ဘယ်နှစ်နှစ် နေမယ်
လို့ ပြောပိုင်ခွင့်မရှိတဲ့ ခန္ဓာတစ်ခု ရထားတာ
ခေါင်းတွဲတပ်ဆင်ပေးဖို့ပဲ အရေးကြီးတာပါ။

ဘူတာမှာ လူစီးတဲ့နှင့် ကုန်တင်တဲ့

၂၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ရထား ၂-တွဲ ရှိနေတယ်ဆိုပါတော့။ လူစီး
တွဲမှာလဲ လူတွေပြည့်လို့၊ ကုန်တင်တွဲမှာလဲ
ကုန်ပစ္စည်းတွေပြည့်လို့၊ ၂-တွဲလုံးရပ်နေရ
တယ်။ ခေါင်းတွဲမလာသေးလို့ ခေါင်းတွဲကို
စောင့်နေတာပါ။ အိမ်ထဲ ကျောင်းထဲမှာလဲ
လူစီးတွဲ ကုန်တင်တွဲဆိုတဲ့ ရထား ၂-တွဲရှိနေ
ပါတယ်။ မိသားစုက လူစီးတွဲ၊ စီးပွားဥစ္စာက
ကုန်တင်တွဲပေါ့။ ၂-တွဲလုံး လူအပြည့် ကုန်
ပစ္စည်းအပြည့်နဲ့ ခေါင်းတွဲမလာသေးသမျှ
ရပ်နေရတယ်။ ရပ်တယ်ဆိုတာ အလုပ်ရပ်တာ
ကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ တရားစွမ်းအား
မတိုးတက်ပဲ မရရှိပဲ ရပ်နေတာကိုပြောတာ။
ဒီနေ့ပဲ ချမ်းသာတော့မှာလိုလို၊ နောက်နေ့ပဲ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၂၉

ချမ်းသာတော့မှာလိုလို၊ ပိုက်ဆံပစ္စည်းတွေ
ပေါလာရင်ပဲ ချမ်းသာတော့မှာလိုလိုနဲ့ မျှော်
နေရပေမယ့် ချမ်းသာပေါ်မလာဘူး။

ပိုက်ဆံတွေ လက်ထဲကို သိန်းချီရောက်
လာလို့ သာသနာ့ဓာတ်ခွဲခန်းထဲ ထည့်ကြည့်
လိုက်တော့ ဒုက္ခသစ္စာချည်းပဲ အဖြေထုတ်
တယ်။ “ကျွန်တော်တို့ ချမ်းသာတွေပါခင်ဗျာ”
လို့ မပြောကြဘူး။ ပိုက်ဆံ ပစ္စည်းအားလုံး
ကိုယ့်ကို အာမ မခံ၊ တာဝန်မယူကြဘူး။
ကိုယ်ကျွေးထားတဲ့ ကိုယ့်ခန္ဓာကြီးကတောင်
ကိုယ့်ကို တာဝန်မယူနိုင်ဘူး။ စောင့်ရင်းစောင့်
ရင်းနဲ့ပဲ ဒေါ်လာမယ် နာလာမယ်။ တစ်ဘဝ
ကန့်သတ်ချိန် စေ့သွားမယ်။ ကုန်သွားမယ်။

၃၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

အလိုအလျောက်တော့ ချမ်းသာပေါ်လာမှာ
မဟုတ်ဘူး။

ဘူတာမှာ ရပ်ထားတဲ့ ရထားတွဲ ၂-တွဲ
ဟာ မကြာမီ ခေါင်းတွဲရောက်လာလို့ ခေါင်း
တွဲနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးလိုက်တော့ ရထားလမ်း
အတိုင်း ၂-တွဲလုံး ဘူတာကနေ ထွက်ခွာသွား
နိုင်ကြတယ်။ ရထားစီးခရီးသည်တွေလဲ လိုရာ
ရောက်အောင် သွားနိုင်ကြတယ်။ ကုန်ပစ္စည်း
တွေကိုလဲ လိုရာအရောက် သယ်ဆောင်နိုင်
ကြတယ်။ အားလုံး ဝမ်းမြောက်လို့မဆုံးပေါ့။

ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာဆိုတာလဲ
ပရိသတ်တွေရဲ့ လူစီးတွဲ ကုန်တင်တွဲ ၂-တွဲနှင့်
ပညာခေါင်းတွဲ တပ်ဆင်ချိတ်ဆက်ပေးတဲ့

အသိမှန်ကန် အစိုးကန်

၃၁

နေရာဖြစ်ပါတယ်။ ပရိသတ်တွေ ခေါင်းတွဲ
တပ်ဆင်နေကြတယ်။ အိမ်ကတွဲတွေက
ခေါင်းတွဲကို စောင့်မျှော်နေကြတယ်။ ရိပ်သာ
လာပြီး တရားအလုပ်လုပ်ကြတာ၊ တရားပွဲ
တွေသွားပြီး တရားနာကြတာ၊ ဖတ်ရှုလေ့လာ
သင်ယူကြတာတွေက နည်းပညာခေါင်းတွဲကို
လာယူကြတာဖြစ်တယ်။ ကျင့်ပညာခေါင်းတွဲ
နှင့် လူ့ခန္ဓာ-ပစ္စည်းရထားတွဲမှာ ချိတ်ဆက်
ပေးကြရမှာ၊ ဒီတော့မှ သိက္ခာ ၃-ပါး မဂ္ဂင်
ရထားလမ်းအတိုင်း သုဂတိနိဗ္ဗာန်ကို ဦးတည်
ပြီး ရှေ့ကိုချည်း အဆက်မပြတ် သွားနိုင်မှာပါ။

တစ်ချို့က ရိပ်သာသွား တရားအလုပ်တွေ
လုပ်လို့ တရားပွဲတွေသွား တရားတွေနာလို့

၃၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ပညာခေါင်းတွဲကို ယူကြတယ်။ ခေါင်းတွဲနှင့်
ရထားတွဲချိတ်ဆက်ကြတယ်။ အပြန်ကျတော့
ခေါင်းတွဲကို ယူမသွားပဲ ချန်ထားခဲ့တတ်ကြ
တယ်။ အိမ်ရောက်တော့ ခန္ဓာပစ္စည်း ရထား
တွဲကြီးတွေက ခေါင်းတွဲမရှိကြလို့ အရင်
အတိုင်းပဲ ရပ်မြဲရပ်နေတတ်ကြတယ်။ ပူမြဲပူ
ရှုပ်မြဲရှုပ် ညစ်မြဲညစ်နေတတ်ကြတယ်။ ပညာ
ခေါင်းတွဲကိုလာယူရင် အိမ်အပြန် ခေါင်းတွဲကို
သယ်ယူသွားမှဖြစ်မယ်။ ခေါင်းတွဲနှင့် တွဲ ၂-
တွဲ ကေန်ချိတ်ဆက်ပေးရမှာပဲ။ ဒါမှ လူ့ဘဝ
အနှစ်ပြည့်လို့ အကျိုးရှိမယ်လေ။

ဘဝဟာ ချမ်းသာမဟုတ်ပေမယ့် တရား
နဲ့ ထုံမွမ်းပေးရင် သက်သာတာပေါ့။ လောက

အသိမှန်ကန် အစိုးစာန်

၃၃

မှာ ပူပြင်းလှတဲ့နွေခေါင်ခေါင်ကာလ အလွန်
ပူလှတဲ့ သဲကန္တာရခရီးထဲသွားကြတော့ ထီး
ကလဲမပါ ဖိနပ်ကလဲမပါ ရေဘူးကလဲ မပါရင်
အထက်ကပူ အောက်ကပူ ခြစ်ခြစ်တောက်
ဆွေဆွေခွန် ပူနေမှာပဲ။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဦးစီးတဲ့
ဘဝသံသရာခရီးမှာလဲ တရားထီးလဲမပါ တရား
ဖိနပ်လဲမပါ တရားရေလဲ မပါပဲနဲ့သွားကြရင်
အတွင်းကပူ အပြင်ကပူ အထက်ကပူ
အောက်ကပူ တိုးလာသမျှ ဒုက္ခသစ္စာချည်း၊
ကိုယ့်ဆီက လက်ခံသမျှ သမုဒယ သစ္စာ အပူ
ချည်း၊ အပူ အပူချင်း အပူနှင့် လောင်စာတွေ
ကြတော့ လောင်ကြရောပေါ့။

ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ ဘဝ

၃၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

သံသရာခရီးမှာသွားကြတော့ တရားထီး
ဆောင်းမှ၊ တရားဖိနပ်စီးမှ၊ တရားရေပူးဆောင်
မှ ဆင်းရဲအပူ သက်သာခွင့်ရကြမယ်။ ဒါ
ကြောင့် ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာမှာ
ဟိုဖက်ကမ်းနှင့်ဒီဖက်ကမ်း ဆက်သွယ်ပေးတဲ့
ဆက်သွယ်ရေး လုပ်နေကြတယ်။ ခန္ဓာ-ဥစ္စာ
ရထားတွဲကို ခေါင်းတွဲတပ်ဆင်ပေးနေကြ
တယ်။ အို နာ သေဒုက္ခထုပ်ကို မအို မနာ
မသေကြောင်းတရား ရတနာကောင်းနှင့်
လဲလှယ်နေကြတယ်။ ဆက်သွယ်ပေးဖို့၊
ခေါင်းတွဲတပ်ဆင်ပေးဖို့၊ ဒုက္ခအပူထုပ်နှင့်
ချမ်းသာကြောင်း တရားအထုပ် လဲလှယ်ပေးဖို့၊
ဒုက္ခအပူတွေကြားထဲမှာ ချမ်းချမ်းသာသာ နေ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၃၅

တတ်အောင် လေ့ကျင့်ပေးဖို့ , ရွှေ့မင်ဓမ္မသုခ
တောရရိပ်သာကြီးကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်
ပေးလိုက်ရတာပါ။

လေလေလာလာလာ

၅။ စွမ်းရည် ၄ မျိုး လူ့တန်ခိုး

- * စီးပွားကိုရှာ၊ ကျွမ်းကျင်ရာ၊
ကောင်းတာ လူ့စွမ်းရည်။
- * ဥစ္စာကိုခွဲ၊ မျှသုံးစွဲ၊
ကောင်းမြဲ လူ့စွမ်းရည်။
- * စည်းစိမ်တိုးပွား၊ မမော်ကြွား၊
ကောင်းငြား လူ့စွမ်းရည်။
- * စီးပွားပျက်မှု၊ စိတ်မပျ၊
မှတ်ယူ လူ့စွမ်းရည်။

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၃၇

- * စွမ်းရည် ၄-ရပ်၊ ပြည့်စုံလတ်၊
ကောင်းမြတ် လှခေါ်သည်။
- * စွမ်းရည် ၄-မျိုး၊ လူ့တန်ခိုး၊
ကောင်းကျိုး၊ ကြီးကျယ်သည်။
- * အသိမှန်ကန်၊ အစိုးတန်၊
ကေန့်ချမ်းသာသည်။

(၁) ရှာဖွေထုတ်လုပ်စွမ်းရည် (၂) အသုံး
ချစွမ်းရည် (၃) ထိန်းသိမ်းစွမ်းရည် (၄) ခံနိုင်
စွမ်းရည် လို့ လူ့စွမ်းရည် ၄-ချက်ရှိပါတယ်။
၄-ချက်ပြည့်စုံမှ လူဖြစ်ကျိုးနပ်မယ်။ ဂုဏ်ယူ
ထိုက်တဲ့ အဆင့်မြင့်လူ ဖြစ်ခွင့်ရမယ်။

(၁) အရေအတွက် တိုးရုံလောက်နဲ့ လူ
ဖြစ်ခွင့်မရသေးပါဘူး။ အရည်အသွေးစွမ်းရည်

၃၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ပါတိုးမှ လူ့အစစ်ဖြစ်ခွင့်ရမယ်။ လူဆိုတာ
ရှာဖွေထုတ်လုပ်စွမ်းရည်လဲ ရှိရမယ်။ လောက
စီးပွားဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းရော၊ ဓမ္မစီးပွားဖြစ်တဲ့
ကောင်းမှုတရားပါ ၂-မျိုးလုံး ရှာဖွေစုဆောင်း
နိုင်မှ ရှာဖွေထုတ်လုပ်စွမ်းရည် ပြည့်စုံမှာပါ။
လောကမျက်လုံးသာပါလို့ ဓမ္မမျက်လုံးမပါတဲ့
လောကလူသားဟာ လောကအသုံးအဆောင်
တွေ ပြည့်စုံပိုလျှံနေအောင် ရှာဖွေစုဆောင်း
ထုတ်လုပ်တတ်တယ်။ ကိုယ့်ကို အာမခံ
တာဝန်ယူမယ့် ကယ်ဆယ်ပေးမယ့် တရားစွမ်း
အားကို မစုဆောင်းဖြစ်ကြဘူး။

ရေကြောင်း လေကြောင်းနဲ့ ခရီးသွားရင်
လိုလိုမယ်မယ် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများကို

အသိပျောက် အစိုးရ

၃၉

ယူသွားကြရတယ်။ အသက်ကယ်ပစ္စည်းယူ
သွားပေမယ့် အသက်အန္တရာယ်ဖြစ်ဖို့ဆိုတာ
မသေချာပါဘူး။ လောကဆိုတာ ဒုက္ခကိလေ
သာ ကြီးစိုးနေတာဖြစ်လို့ အချိန်မရွေး ကေန
သေချာပေါက် အဆိုးဆိုတာတွေနိုင်တယ်။
အဆိုးကင်းလွတ်အောင် အနည်းဆုံး သက်သာ
ခွင့်ရအောင် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကယ်ဆယ်ပေးနိုင်
မယ့်တရားကို အမြဲကိုင်ထားရမယ်။ ကိုယ့်ဟာ
ကိုယ်ကယ်တာပဲ စိတ်ချရတယ်။ တရားက
လွဲရင် ကိုယ့်ရဲ့အရိုတွေက တစ်ခုမှ တရားဝင်
ကိုယ်ပိုင်ပါဝင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုံဆိုင်အတား
တွေချည်း။ ကန့်သတ်ချိန်စေ့ရင် အားလုံး
ပျောက်ကွယ်သွားကြမယ်။ ကိုယ့်ကို ကျော

၄၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ပေးသွားကြမယ်။ ဘုံဆိုင်အဝှားတွေ ကုန်ဆုံး
ပျောက်ကွယ်သွားတိုင်း ဟာကနဲ ဖြစ်မသွား
ရအောင် အစားထိုးအားဖြည့်ပေးဖို့ တရားကို
အဆင်သင့် စုထားရမယ်။

ပြီးတော့ ဘယ်သူမဆို ပုထုဇဉ်ဆိုတာ
အတိတ်ကပါလာခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံ အနည်း
နဲ့အများ ရှိနေကြတာချည်းပဲ။ အကျိုးမပေး
ရသေးတဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ အများကြီးကျန်
သေးတယ်။ အခွင့်ကြုံတိုင်း အကျိုးပေးဖို့
နောက်က ထပ်ချပ်မကွာ လိုက်နေကြတယ်။
တရားမကူ အပူများတဲ့လူမှာ အကုသိုလ်ကံ
တွေ ဝင်ရောက်လာဖို့ သိပ်အခွင့်သာနေတတ်
တယ်။ အတိတ်အပူနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အပူတွဲပြီး

အသိမှန်ကန် အစိုးစာန်

၄၁

တော်တော်နဲ့ ခေါင်းမဖော်နိုင်အောင် လောင်
မြိုက်တတ်တယ်။ မချိုမဆန့် ခံရတတ်တယ်။
တရားစွမ်းအား အဆက်မပြတ် ရှာဖွေစုဆောင်း
ဖြည့်သွင်းနေရင် အကုသိုလ်ကံဝင်ဖို့ မကောင်း
ကျိုးပေးဖို့ အခွင့်မရနိုင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့်
တရားပါတဲ့စုနိုင်မှ ဒုက္ခကိလေသာအပေါ်
အနိုင်ယူနိုင်မှာဖြစ်လို့ လူရဲရှာဖွေထုတ်လုပ်
စွမ်းရည်ပြည့်စုံမှာပါ။

(၂) ပစ္စည်း-ခန္ဓာ-အချိန်ကို အသုံးချရင်
ကုန်သွားတဲ့နောက်က မကုန်နိုင်တဲ့ကိုယ့်ကို
အာမခံတာဝန်ယူမယ့် တရားစွမ်းအားကျန်နေ
ခဲ့မှ အသုံးချစွမ်းရည်ခေါ်ပါတယ်။ အကုန်
စာရင်းချည်းပြပြီး မောနေရင် အသုံးချတယ်

၄၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

မခေါ်ဘူး၊ ဖြုန်းတယ်ပဲ ခေါ်ပါတယ်။ လောက
လူသားကို အဝိဇ္ဇာတဏှာဦးဆောင်တယ်။
ဘဝရဲ့ပြိုင်ဖက် ဒုက္ခကိလေသာအောက်မှာ
နေရတယ်။ ဒုက္ခကိလေသာ အမိန့်ပေးသမျှ
နာခံနေရတယ်။ ဓမ္မလူသားကို သတိပညာ
ဦးဆောင်တယ်။ ဒုက္ခနှင့် ကိလေသာအထက်
ကို ဉာဏ်နဲ့တက်ရောက်နိုင်တယ်။ ဒုက္ခ
ကိလေသာကို ကုသိုလ်ပုံစံပေါ်အောင် အမိန့်
ပေးနိုင်တယ်။ စီမံဖန်တီးနိုင်တယ်။

ဓမ္မလူသားက ပစ္စည်းကို ကုသိုလ်ပုံစံပေါ်
အောင် အသုံးပြုတတ်တယ်။ ကုန်ကျဆိုတာ
မရှိရဘူး။ ကုန်ရပေါ်အောင် သုံးတတ်ပေးတတ်
တယ်။ သုံးတာပေးတာကို တရားစုဆောင်းတဲ့

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၄၃

အလုပ်ထဲ ဘောင်ဝင်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်
တယ်။ စိတ်မောစရာ တစ်ခုမှမရှိပဲ စိတ်အား
တက်စရာချည်း ကျန်နေခဲ့အောင် စွမ်းဆောင်
နိုင်တယ်။ ပစ္စည်းကိုခွဲဝေပြီး အသုံးချတယ်။
(၁) ကိုယ့်ရဲ့စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး
အတွက် သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာပေါ်အောင်
သုံးတယ်။ ကုန်ကျ မရှိရဘူး။ ကုန်ရချည်းပဲ။
(၂) ကျေးဇူးရှင်များ (၃) အတူနေမိသားစုများ
(၄) ဆွေမျိုးများနှင့် ကိုယ့်အကျိုးဆောင်ပေး
တဲ့ မိတ်ဆွေများ- ခိုကိုးရာကင်းမဲ့နေသူများ
အတွက်ပေးတာပဲဖြစ်ဖြစ် (၅) ကောင်းမှုမျိုးစေ့
ကြဲချစိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းနှင့် တူ
ကြတဲ့ အကျင့်သိက္ခာကြီးမားကြတဲ့ သူတော်

၄၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ကောင်းများအတွက် ပေးတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒါန သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ ကျန်အောင် သုံးတယ် ပေးတယ်၊ ကုန်ကျဆိုတာ မရှိရဘူး၊ ကုန်ရချည်းပါပဲ။

ဓမ္မလူသားရဲ့ မိသားစုတာဝန်ဟာ ကုသိုလ်တာဝန် ဖြစ်သွားတယ်။ ကလေးထိန်းတာ ကုသိုလ်ရအောင် ထိန်းတတ်တယ်။ ကလေးထိန်းရင်း ဒါနဖြစ်အောင် ကျွေးတယ် ပေးတယ်။ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ရအောင် သီလဘောင်ဝင်အောင် ဆောင်ရွက်တယ်။ မေတ္တာကရုဏာ အအေးဓာတ်တွေ သတိ ဝီရိယ ဦးစီးတဲ့ သမာဓိစွမ်းအားတွေ အရယူတယ်။ ကလေးဆိုတာ ကလေးလောက်ပဲ သိတာ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၄၅

ဖြစ်လို့ စိတ်တိုင်းမကျတော့ ငိုတယ်။ သည်းခံ
ခွင့်လွှတ်တတ်တဲ့ ရင့်ကျက်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်
တွေ ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ အနတ္တသဘော
လေးတွေ ပိုင်သွားတယ်။ အာရုံဖိစီးမှုဒုက္ခတွေ
ကင်းနေတယ်။ ဟုတ်တာပေါ့ - လောကမီးဆို
တာ အကိုင်မတတ်သူကိုသာ ပူလောင်အောင်
ရှိမြှောက်တာပါ။ အကိုင်တတ်သူအတွက် ရင့်
ကျက်အောင် ချက်ပြုတ်ပေးပါတယ်။ အိမ်ထဲ
က အာရုံတွေဟာလဲ မကိုင်တတ်သူကို ပူ
အောင် လောင်တတ်ပေမယ့် ကိုင်တတ်သူကို
စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက် မြင့်မားသွားစေပါတယ်။
ဓမ္မအစွမ်းကိုး။

ဓမ္မလူသားဟာ အချိန်ကိုလဲ နည်းမှန်

၄၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

လမ်းမှန် အဖိုးတန်အောင်သုံးတယ်။ မြို့ထဲ
မော်တော်ကားနဲ့သွားတဲ့အခါ တစ်ချို့ အချက်
ပြမီးပွိုင့်တွေက နံပါတ်ကလေးတွေနဲ့ သုံးဆယ်
ကနေသုညထိ မီးနီကို စောင့်နေရင် တစ်ချို့က
အချိန်ကုန်ရုံ စောင့်နေတယ်။ ဓမ္မလူသားက
တော့ “ဒီအချိန်လေးအတွင်း သရဏဂုံ တစ်
ခေါက်လဲ မနည်းဘူး၊ မေတ္တာပို့တစ်ခေါက်လဲ
မနည်းဘူး၊ ဒါလေးကြည့်ပြီး ခန္ဓာဉာဏ်စိုက်
လိုက်ရင်လဲ သတိပဋ္ဌာနံ ဝိပဿနာစွမ်းအား
အများကြီးရနိုင်တာပဲ” လို့ အကုန်စာရင်းမပြပဲ
အရစာရင်းပြနိုင်အောင် အချိန်ကို အသုံးချ
လိုက်တယ်။ လောကလူသားက အကုန်
စာရင်းပြ ဖြုန်းနေပေမယ့် ဓမ္မလူသားကတော့

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၄၇

အရစာရင်းပြ သုံးပါတယ်။

(၃) ကံ ဉာဏ် ဝီရိယ ပြည့်စုံလာတဲ့အခါ စီးပွားဥစ္စာ ရာထူးဂုဏ်သိရ်တွေ ကြီးပွားတိုးတက်လာတော့ မေ့လှူသားဟာ မိုးမမြင် လေမမြင် ဖြစ်မသွားဘူး။ အောက်ခြေလွတ်မသွားဘူး။ ဘုရားမမေ့ဘူး၊ တရားမမေ့ဘူး။ “အဲဒါကောင်းလို့ရတာ၊ ရှေ့ဆက်ကောင်းရုံပဲ မဟုတ်လား။ အကောင်းဆိုတာ ကောင်းမှန်းသိတုန်း ကောင်းခွင့်ကြံ့တုန်း ကြိုးစားမှဖြစ်မှာ” လို့ သဒ္ဓါသတိ ဉာဏ်စတဲ့ အင်အားတွေနဲ့ သီလအား သမာဓိအားကိုမြှင့်ပြီး တည်ငြိမ်ရင့်ကျက် ပိုင်နိုင်စွာ ထိန်းထားနိုင်တယ်။ လျှော့ကျမသွားရအောင်၊ ကောင်းမှုတရား ပိုတိုးပွားလာအောင်

ကြိုးစားနိုင်တယ်။

အများကြားဖူးတဲ့ မဟာဒုဂ်ဆိုတဲ့ ငမဲ့
ကြီးဟာ စိတ်ကောင်းရှိတဲ့ ကိုဉာဏ်ရှိဆိုတဲ့
သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ စည်းရုံးမှုအရ
ကုသိုလ်လမ်းကြောင်းပေါ် ရောက်သွားတယ်။
ကံတွေ အလွန်ကောင်းသွားတယ်။ တစ်ဟုန်
ထိုး တက်သွားတယ်။ အရာရာပြည့်စုံသွား
တယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သတိပေး
တယ်။ “ဟဲ့ ငမဲ့ကြီး၊ အဲဒီ ပြည့်စုံမှုတွေဟာ
ငမဲ့ကြီးရဲ့ အစွမ်းမဟုတ်ဘူးနော်၊ ငမဲ့ကြီးရဲ့
အစွမ်းတုန်းက တစ်နေ့စားဖို့ တစ်နေ့ရှာရတာ
နော်၊ တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ထပ်ကို တစ်ထပ်တည်း
ပေါင်းစားရတယ်နော်၊ တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ထပ်

အသိမှန်ကန် အစိုးကန်

၄၉

စလုံး စားစရာမရှိလို့ ခွက်စုတ်ကလေးကိုင်ပြီး သူများဆီ တောင်းစားခဲ့ရတာ မနည်းတော့ ဘူးနော်၊ အခုဟာ ငမဲ့ကြီးအစွမ်းမဟုတ်ဘူး နော်၊ ဘုရားအစွမ်း၊ တရားအစွမ်း၊ ကုသိုလ် အစွမ်းနော်၊ အောက်ကို ခုန်မဆင်းနဲ့တော့နော်၊ လိမ့်ကျသွားမယ်နော်၊ သေချာသတိထား ကြိုး စားနော်၊ မြင့်တုန်းတက်ထားနော်၊ လမ်းတွေ တုန်း ကြိုးစားထားနော်” အဲဒါ ထိန်းသိမ်းမှု အင်အားပါ၊ ဒါကြောင့် မျက်ခြည်ပြတ်မခံပဲ ကြိုးစားတယ်။

ကိုစိုး နှင့် မစိန်ဆိုတဲ့ ဇနီးမောင်နှံ ၂-ယောက်ရှိတယ်။ နေ့တိုင်းကုသိုလ်လုပ်တယ်။ အိပ်ရာထတာနဲ့ ဘုရား တရား လက်ဦးတယ်။

၅၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ကံနှင့်ဉာဏ်ကို နေ့တိုင်းဖွင့်ပေးတယ်။ ကောင်း
မှုအလုပ်နဲ့ ဝီရိယဓာတ်ကို အမြဲနိုးကြား
အောင် နှိုးဆွထားတယ်။ ကံ ဉာဏ် ဝီရိယ
ကောင်းတော့ စီးပွားရေးအလုပ်လဲ အဆင်ပြေ
တယ်၊ တိုးတက်တယ်။ “ကောင်းတာကြောင့်
ကောင်းတာတွေတိုးတာ၊ ကောင်းခွင့်ရတုန်း
ကောင်းတာကို ပိုကြိုးစားရုံပေါ့” ဆိုပြီး ကောင်း
မှုမျက်ခြည်ပြတ်မခံဘူး။ တစ်ခါတစ်ရံ အဆင်
မပြေမှုကလေးတစ်ခုခုက အရိပ်အရောင် ပြလာ
ရင် “ကျသွားမယ် ကျသွားမယ်၊ တင်းထား
တင်းထား၊ ဘုရားရှိတယ် တရားရှိတယ်” လို့
စိတ်ဓာတ်ကိုမြှင့် ကြိုးစားတယ်။ အဲဒါဟာ
ထိန်းသိမ်းမှုအားပဲ။

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၅၁

(၄) လောကလူသားက ဓမ္မစွမ်းအား
နည်းပါးတော့ ဒုက္ခကိလေသာအဆိုးနှင့် ရင်
ဆိုင်ရရင် ခံနိုင်ရည်စွမ်းအား မရှိတတ်ဘူး။
ဒုက္ခဆိုရင် အရှုံးပေးစရာချည်း ထင်နေတတ်
တယ်။ စိတ်သောကရောက်စရာ စိတ်ညစ်စရာ
စိတ်ရှုပ်စရာ စိတ်ဆင်းရဲစရာတွေ့ရရင် မချီ
မဆန့် ဖြစ်တတ်တယ်၊ ငိုကြွေးတတ်တယ်၊
အရက်သောက်မိတတ်တယ်၊ အဆိပ်သောက်
မိတတ်တယ်၊ တိုက်အမြင့်ပေါ်ကနေ ခုန်ချမိ
တတ်တယ်၊ အားလုံးဟာ ဒီဘဝရောက်လာ
တုန်းက အခဲမကျေစိတ်တွေနဲ့ လာခဲ့ရတာ
ကိုး။ အဆိုးနိုင်ကြောင်း ဓမ္မဆက်သွယ်ရေး
ကောင်းလဲ မရကြပဲကိုး။

၅၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ဓမ္မလူသားက ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ ပိုအစွမ်း
ပြပါတယ်။ “လူဒုက္ခဆိုတာ သုခရဲ့ဝင်ပေါက်
ဟဲ့၊ သုခဝင်လာဖို့ တံခါးခေါက်တာ၊ တရား
တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်ရုံပဲ၊ ဒုက္ခဟာ စိတ်ညစ်စရာ
မဟုတ်ဘူး၊ ဒုက္ခနောက်မှာ သုခတန်းစီ စောင့်
နေတယ်၊ သူနဲ့တွေ့အောင် လုပ်ရမယ်” ဒုက္ခ
ကို ထွင်းဖောက် ကြိုးစားတယ်။ သူများတွေ
ပူရ ငိုရ ရှုပ်ရ ညစ်ရမယ့်နေရာမှာ သန့်သန့်
ရှင်းရှင်း အေးအေးမြမြ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်
နေနိုင်တယ်။ ဟုတ်ပါတယ်- တရားဆိုတာ
အပူတောထဲ ငြိမ်းအေးချမ်းသာအောင်နေဖို့ပါ။
အဆိုးအပေါ် လွှမ်းမိုးအနိုင်ယူဖို့ပါ။ လူ့ဘဝ
ဆိုတာ နတ်တွေလို စည်းစိမ်ခံစားဖို့သက်သက်

အသိပုဂ္ဂိုလ် အဖိုးတန်

၅၃

မဟုတ်ဘူး။ ငရဲလို အချိန်ပြည့် ဒုက္ခခံနေဖို့လဲ
မဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ ဘာရှိရှိ ဘာတွေ့
တွေ့ ဘာရရ ကောင်းမှုတရားအတွက်သာ
ဖြစ်တယ်။

လေလေလေလေ

၆။ လူ၏ စွမ်းအား မြတ်တရား

* တရားရတနာ၊ ပေါ်ပေါက်တာ၊

မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။

* တရားရတနာ၊ တည်တံ့တာ၊

မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။

* တရားရတနာ၊ ပြန့်ပွားတာ၊

မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။

* တရားရတနာ၊ ထိန်းထားတာ၊

မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။

အသိမှန်ကန် အနိတန်

၅၅

- * အဆိုးကိုနိုင်၊ အကောင်းပိုင်ဖို့၊
ကြံ့ခိုင်ထူးခြား၊ တရားရတနာ၊
ကျင့်သုံးတာ၊ မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။
- * တရားနှင့်သာ၊ ထိုက်တန်ပါ၊
မှန်စွာ လူ့စွမ်းအား။
- * လူသားနှင့်သာ၊ ထိုက်တန်ပါ၊
မှန်စွာ မြတ်တရား။
- * ထိုက်တန်တုန်းသာ၊ ကြိုးစားပါ၊
မြဲစွာ သတိထား။

လူ့ခန္ဓာဆိုတာ တရားထုတ်လုပ်တဲ့ စက်
တစ်လုံးနှင့်တူပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်
ဆိုတဲ့ဓမ္မဟာ အခက်ခဲဆုံးပါရမီတော်တွေကို
အထွဋ်အထိပ်ရောက်အောင် ဖြည့်ကျင့်ကြိုး

၅၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

စားတော်မူခဲ့တဲ့ မြတ်ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ လူ့စွမ်းအား
ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာရတာပါ။ လူဟာ
စွမ်းအား အပြည့်ဝဆုံးပါ။ လူစစ်စစ်ဖြစ်အောင်
လဲ လုပ်နိုင်တယ်။ နတ်- ဗြဟ္မာဖြစ်အောင်လဲ
လုပ်နိုင်တယ်။ ဒုက္ခကိလေသာကို အံ့တု
စိန်ခေါ် အားပြိုင်နိုင်တယ်။

တရားလမ်းကြောင်း မပျောက်မပျက်
တည်တံ့အောင်လဲ လူ့စွမ်းအားနဲ့ပဲ ဝိုင်းဝန်း
ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားရတာပါ။ မြန်မာ
မှာ တရားနှင့်ထိုက်တန်တဲ့စွမ်းအား ရှိနေတာ
ကြောင့် မြန်မာ့မြေပေါ် သာသနာရောက်လာ
တာ။ လူ့စွမ်းအားနဲ့ တရားပြန့်ပွားအောင်
စွမ်းဆောင်ရတယ်။ လူ့စွမ်းအားနဲ့ပဲ ဒုက္ခ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၅၇

ကိလေသာအဆိုးကို စိန်ခေါ်အားပြိုင်ပြီး တရားကို ကျင့်သုံးရတယ်။ တရားနှင့်လူ လူနှင့်တရားဟာ အထိုက်တန်ဆုံးပဲ။ လူမှာ ကိရိယာတန်ဆာပလာတွေ ပြည့်စုံတယ်။ တရားနှင့်တန်တဲ့ စိတ်ကောင်းပေါ်လာအောင် ဖော်ထုတ်ပေးတဲ့သဒ္ဓါတရား၊ စိတ်ကောင်းမပျောက်အောင် ထိန်းသိမ်းပေးတဲ့သတိတရား၊ စိတ်ကောင်းပေါ်လာရင် အားကို အပြင်မှာထုတ်မပစ်ပဲ အတွင်းမှာ ထုတ်ယူစုဆောင်းပေးနိုင်တဲ့ ဝီရိယတရား၊ စိတ်ကောင်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ အသုံးချဓာတ်ခွဲပေးနိုင်တဲ့ ပညာတရားတွေ ရှိနေတယ်။

အိပ်ရာထချိန်က အိပ်ရာဝင်ချိန်အတွင်း

၅၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ကိုယ့်လက်တစ်ကမ်းမှာ ကိုယ့်ကို တာဝန်ယူ
မယ့်တရားတွေ တန်းစီနေတတ်တယ်။ တရား
လွတ်တော့လဲ ကိုယ့်ကိုပေးမယ့်ဒုက္ခတွေ
ချည်းပဲ တန်းစီစောင့်နေတတ်တယ်။ ကိုယ့်
ခန္ဓာတောင် အချိန်မရွေး ကိုယ့်ကို ဒုက္ခပေး
လိမ့်မယ်။ ဘုရားမျက်နှာ တရားမျက်နှာ
ပါလာရင် လူမျက်နှာကြီးသွားတယ်။ ပိုက်ဆံ
ပစ္စည်း အရှိအားလုံးဟာ ဒါန သီလ သမာဓိ
ဝိပဿနာပုံစံနဲ့ မိတ်ဆွေအရင်း ဆွေမျိုးအရင်း
တွေလို ကြုံဆိုကြတယ်။

တရားမျက်နှာကြီးတော့ ပစ္စည်းသုံးမဖြစ်
အောင် ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သွားလို့ အမှိုက်ပုံး
ထဲပစ်ရတဲ့အခါ “အသင်သူတော်ကောင်း

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၅၉

ခင်ဗျာ၊ ကျုပ်ကို သုံးမဖြစ်တော့လို့ အမှိုက်ပုံးထဲ
ပစ်တော့မှာလား။ ဉာဏ်မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်ပါ
ဦးခင်ဗျာ၊ ခင်ဗျားက ကျုပ်ကိုရှာတုန်းက
အမှိုက်ပုံးထဲပစ်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက် မပါပါဘူးဗျာ၊
ဒါပေမယ့် ကျုပ်က ရပ်တရားအစုဖြစ်လို့
သုံးမရအောင် ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သွားတော့
အမှိုက်ပုံးထဲ ပစ်တော့မယ်ပေါ့၊ ဒါကို အနိစ္စ
ရှုရုံပဲဗျ။ ဖြစ်ချင်သလိုမဖြစ်ပဲ မဖြစ်ချင်သလို
ဖြစ်ရတာက ဒုက္ခသဘောပဲ၊ ခင်ဗျားရဲ့ အလို
အတိုင်း မလိုက်လျောနိုင်ပဲ မလိုမကြိုက်တဲ့
ပုံစံဖြစ်သွားတာကို အနတ္တလို့ ရှုရုံပဲခင်ဗျာ”
လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာတရား
ကောင်းပုံစံနဲ့ ကြိုဆိုနေကြသလိုပါပဲ။ အမှိုက်

၆၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ပုံထဲ ရွှေထုပ်ကောက်တယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပေါ့။

ကိုယ်ပစ္စည်း သူခိုး ခိုးခံရလို့ ပျောက်သွား
တော့လဲ တရားအသိပဲ လက်ဦးနေတတ်ပါ
တယ်။ “ဘုံဆိုင်အငှားပစ္စည်းကို သူယူသွားပြီ၊
ငါ့အတွက် ကိုယ်ပိုင်ပေးထားခဲ့လို့ တော်ပါသေး
ရဲ့” “တော်ပါသေးရဲ့၊ တော်သေးတာပေါ့” ဆို
တာ တရားအခံဓာတ် အထိန်းစွမ်းအားပါ။ အဲဒီ
အခံဓာတ်ကို မရကြလို့ ဒုက္ခအပူပွားနေကြရ
တာ၊ ပစ္စည်းပျောက်သွားတော့ မခိုင်မြဲတဲ့ ရုပ်
သဘောအရ ပြောင်းသွားတာက အနိစ္စပေါ့။
ဖြစ်ချင်တာမဖြစ် မဖြစ်ချင်တာဖြစ်တာက
ဒုက္ခပေါ့။ ကိုယ်မပိုင်တဲ့သဘော၊ အလိုမလိုက်
အကြိုက်မပါတဲ့ သဘောက အနတ္တပေါ့။

အသိပုဂ္ဂိုလ် အစိုးရ

၆၁

ဝိပဿနာ အခြေခံအသိဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပေးထားခဲ့ပါတယ်။ ပူရမယ့်နေရာမှာ အေးသွားတယ်။ ရှုံးရမယ့်နေရာမှာ အများကြီး မြတ်သွားတယ်။

တရားဆိုတာ လူလိုနေတတ်အောင်၊ ပူရမယ့်နေရာ အေးအောင်၊ ထိုးကျသွားမယ့်နေရာ တိုးတက်သွားအောင် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်တယ်။ တရားဟာ တန်ခိုးဆိုတော့ ကောင်းအောင် လုပ်မပေးနိုင်တဲ့အရာဆိုတာ မရှိဘူးလေ။ ဓမ္မလူသားဆိုတာ လောကလူသားလို အကုန်စာရင်းချည်းပြ ပူမနေပဲ ကုန်သွားတိုင်း အရစာရင်းပြနိုင်လို့ အလွန်အေးချမ်းပါတယ်။ လူက တရားကို တရားလို စိတ်ဝင်စားကျင့်သုံးရင်

၆၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

တရားကလဲ တရားလိုပဲ လူ့အကျိုးကို အံ့ဖွယ်
ကောင်းလောက်အောင် ဆောင်ပေးမှာပေါ့။

လေလေလေလေလေ

၇။ မြစ်ရေခရီး လှေကိုစီး

- * အသိမကု၊ အရုပ်ထူ၍၊
အပူပေါလှ၊ ဆင်းရဲရ၊
ထောကမြစ်ထဲမှာ။
- * မြစ်ရေခရီး၊ လှေကိုစီး၊
ရေကြီးဖြတ်၍ ကူးရမှာ၊
- * သဒ္ဓါတရား၊ လှေအထား၊
စွမ်းအားပြည့်ကာ လိုရမှာ။

၆၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- * မောင်းသူအလား။ ပညာအား။
ထူးခြားကျွမ်းကျင်ရာ။
- * တက်မထိုးဝါး။ လုံ့လအား။
ကြိုးစားလှော်ခတ်ရာ။
- * သတိအချုပ်၊ မတုန်လှုပ်၊
မမြုပ်ရအောင် ထိန်းထားရာ။

အသိမကူတဲ့အဝိဇ္ဇာ၊ အရှုပ်ထူတဲ့တဏှာ
ဆိုတဲ့ လောကမြစ်ထဲဖြတ်ပြီး လောက
လူသားတွေ ဓမ္မဆိုတဲ့ ဟိုဖက်ကမ်းအရောက်
ကူးနေကြပါတယ်။ အပူဆင်းရဲကလဲပေါ့၊ ရေ
ကလဲကြီး၊ ရေစီးကလဲမြန်၊ ထန်ကလဲထန်တဲ့
မြစ်ကြီးပေါ့။ သဒ္ဓါတရား လှေသမ္ဗန်နဲ့ ဖြတ်ကူး
တယ်။ မိသားစုဖြစ်တဲ့ လူတွေရော ရှာဖွေစု

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၆၅

ဆောင်းထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေရော လှေသမ္ဗန်နဲ့
အပြည့်တင်သွားတယ်။ သဒ္ဓါလှေသမ္ဗန်က
မလုံဘူး။ အဝိဇ္ဇာတဏှာမြစ်လဲ ချလိုက်တာနဲ့
ရေစိမ့်ဝင်လာမှာ၊ မကျွမ်းကျင်လှတဲ့ ပညာလှေ
သမ္ဗန်ခတ်သမားက မခိုင်မာတဲ့ ဝီရိယတက်မ
ထိုးဝါးနဲ့ လှော်ခတ်သွားတယ်။ သတိအထိန်း
ကလဲ လျော့နေတယ်။

မြစ်လယ်ခေါင်ရောက်တော့ သဒ္ဓါတရား
လှေသမ္ဗန် ဝမ်းဗိုက်ပေါက်သွားတယ်။ အဝိဇ္ဇာ
တဏှာရေစီးသန်တော့ ဝီရိယ တက်မထိုးဝါး
လဲ ကျိုးသွားပါရော။ သတိအထိန်း ညံ့လွန်း
တော့ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ရေတွေစိမ့်ဝင်ပြီး သဒ္ဓါ
တရား လှေသမ္ဗန်မှောက်သွားတယ်။ မြှုပ်သွား

၆၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

တယ်။ အားလုံး ဒုက္ခရောက်ကုန်ရောပေါ့။
လောကလူသားတွေမှာ အဖိုးတန်တရားတွေ
ဆုံးရှုံးတယ်ဆိုတာ လေ့မှောက်တဲ့ထဲ အကုန်
ပါသွားလို့ပါ။

ဓမ္မလူသားက သဒ္ဓါတရားလေ့သမ္ပန်ကို
သေသေချာချာ လုံခြုံအောင် စီမံပြုပြင်တယ်။
အလွန်ကျွမ်းကျင်တဲ့ ပညာလေ့သမ္ပန်ခတ်
သမားက အလွန်ခိုင်မာတဲ့ ဝီရိယတက်မ
ထိုးဝါးနဲ့ လှော်ခတ်သွားတယ်။ သတိအထိန်း
ကလဲ တင်းကျပ်ကောင်းမွန်တယ်။ သဒ္ဓါတရား
လေ့သမ္ပန်ကလဲလုံ၊ ဝီရိယတက်မထိုးဝါးက
လဲ ခိုင်ခန့်ကောင်းမွန်၊ သတိအထိန်းကလဲ
ကောင်း၊ ပညာလေ့သမ္ပန်ခတ်သမားကလဲ

အသိပုဂ္ဂိုလ် အစိုးရ

၆၇

ကျွမ်းကျင်တာဖြစ်လို့ ချမ်းချမ်းသာသာ ဘဝ
အနှစ် အားအစစ်ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဟိုဗ္ဗင်္ဂကမ်း
ရောက်ရပါတယ်။ ခုရော နောင်ပါ စိတ်အေးရ
တယ်။

ဘဝသံသရာ အဝိဇ္ဇာတဏှာရေစီးက
အစီအစဉ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်၊
သွားချင်သလိုသွား၊ မျောချင်သလိုမျော၊ တိုက်
ချင်သလိုတိုက်ဆိုတော့ သတိပညာ အထိန်း
မရှိရင် မျောပါသွားပြီး မြှုပ်တတ် မှောက်တတ်
တယ်။ နေ့တိုင်း မိသားစုတာဝန် စားဝတ်နေ
ရေးတာဝန် ခန္ဓာတာဝန်တွေအတွက် သောင်း
ချီ သိန်းချီ ကုန်သွားကြပေမယ့် ဒါနတွေ လှေ
မှောက်တဲ့ထဲ ပါသွားတတ်တယ်။ ရနိုင်တဲ့

၆၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ စွမ်းအားတွေ မရ
လိုက်ပဲ လှေမှောက်တဲ့ထဲ ပါသွားတတ်တယ်။
အဝိဇ္ဇာတဏှာရေစီးထဲ ပါသွား၊ မျောသွား၊
မြုပ်သွားတတ်တယ်။ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ့်ခန္ဓာ
တောင် မျောတဲ့ မြုပ်တဲ့ထဲ ပါသွားတတ်တယ်။

သဒ္ဓါလှေသမ္ဗန် ကိုယ်ထည်ကောင်းလို့
လုံခြုံမှ၊ ပညာမောင်းသူ ကျွမ်းကျင်မှ သတိ
အထိန်းကောင်းမှ ဝီရိယတက်မထိုးဝါးကောင်း
မှ တက်မထိုးဝါးနဲ့ နည်းမှန်လမ်းမှန် မြန်မြန်လဲ
လှော်ခတ်မှ အချိန်မီနေ့တွက်ကိုက်အောင်
ဓမ္မပန်းတိုင်ရောက်နိုင်ကြမယ်။ ဘဝအနှစ်
အမြန်ရနိုင်ကြမယ်။

၈။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ရှင်း ကောင်းတာသွင်း

- * မသိတဏှာ၊ သူ့လမ်းပါ။
မှောင်ကာ ချောက်ထဲကျ။
- * သတိပညာ၊ ကိုယ့်လမ်းပါ။
လိုရာရောက်၍ ကောင်းတာရ။
- * အိပ်ရာထလာ၊ လမ်းရှင်းကာ၊
မှန်စွာ လျှောက်လှမ်းရ။
- * လမ်းမရှင်းပါ၊ ရမ်းသွားကာ၊
မှန်းတာ ပျောက်ဆုံးရ။

၇၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- * လမ်းရှင်း၍သာ၊ သွားတတ်ပါ။
ကောင်းတာအကုန်ရ။
- * ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ရှင်း။ ကောင်းတာသွင်း။
လက်ငင်းစွမ်းအားရ။
- * အသိမှန်ကန်၊ အဖိုးတန်၊
ကေန့်အမြတ်ရ။

အမှန်မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာမောဟနှင့် ကပ်ငြိ
တွယ်တာတပ်မက်တတ်တဲ့ တဏှာလောဘ
ဟာ ဆင်းရဲအပူဆိုတဲ့ သူများတွေသွားတဲ့
သူများလမ်းပါ။ အဝိဇ္ဇာဦးစီးတော့ မှောင်တယ်။
မှောင်ထဲရမ်းသွားတော့ လမ်းမှားပြီး ဒုက္ခ
ကိလေသာချောက်ထဲ ထိုးကျ လိမ့်ကျသွား
တတ်တယ်။ ဆင်းရဲအပူတွေသာ ပွားနေ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၇၁

တတ်တယ်။ အားကိုးစရာ အကောင်းတရား
တွေ ဆုံးရှုံးတတ်တယ်။

သတိနှင့်ပညာက ကောင်းမှုတရားဆိုတဲ့
ဆင်းရဲကင်းကြောင်း ငြိမ်းအေးကြောင်း စွမ်းအား
ကောင်းများသွားရတဲ့ ကိုယ့်လမ်းပါ။ ကိုယ့်
လမ်းအတိုင်းသွားရင် လိုရာပန်းတိုင် ရောက်
မယ်။ ကောင်းတာ အကုန်ရမယ်။ စွမ်းအားတိုး
လို့ ငြိမ်းအေးချမ်းသာမှုကိုရမယ်။

နေ့တိုင်း အိပ်ရာထလာရင် ဘုရားရှေ့သွား
ပြီး တစ်နေ့တာ ကိုယ်လျှောက်လှမ်းသွားရမယ့်
လမ်းကို ရှင်းပေးရမယ်။ လမ်းပြောင့်လမ်းမှန်
ခင်းပေးရမယ်။ စာရေးသလို ကိုယ့်မျဉ်းကြောင်း
အတိုင်း သွားရမယ်။ ဘုရားရှေ့စုရပ်စခန်းမှာ

၇၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

တစ်နေ့တာအတွက် သတိ သမာဓိ ပညာ
စုစည်းအားယူကြရမယ်။ စိတ်နေထိုင်ဖို့ တရား
တိုက် ဆောက်ပေးရမယ်။ အာရုံကို အစီအစဉ်
နဲ့သာ လက်ခံရမယ်။ သတိပညာ အထုံရ
အောင် လေ့ကျင့်ပေးရမယ်။ ဘယ်သူ့အတွက်
ဘာပေးပေး ဒါနဖြစ်အောင် ပေးနိုင်ဖို့ ခန္ဓာကိစ္စ
ဘာပဲလုပ်လုပ် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ
၃-ပါး ဘောင်ဝင်အောင်လုပ်နိုင်ဖို့ လမ်းကြောင်း
ခင်းရမယ်။ လမ်းအတိုင်း စတင်လျှောက်လှမ်း
ရမယ်။ လမ်းမရှင်းပဲ ရမ်းသွားရင် လမ်းမှားပြီး
မှန်းထားတာတွေ အကုန်ပျောက်ဆုံးသွား
တတ်တယ်။ မမျှော်လင့်တာတွေ ရုတ်တရက်
ပေါ်လာတတ်တယ်။ လမ်းရှင်းပြီး လမ်းအတိုင်း

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၇၃

သွားမှ ကိုယ့်အတွက် လိုတာပေးမယ့် အကောင်း
အမြတ်တွေရမယ်။ တိုးပွားတဲ့အမြတ်ရော၊
မြင့်မားတဲ့အမြတ်ရောပေါ့။

ပုထုဇဉ်ဖြစ်လို့ မိသားစုအပေါ် စီးပွား
ဥစ္စာအပေါ် သံယောဇဉ် မကင်းနိုင်သေးဘူး
ဆိုတာကို လက်ခံထားလိုက်ပါ။ သို့သော်
ကောင်းတာကိုရွေးယူတော့မယ်ဆိုရင် သံယောဇဉ်
ကင်းအောင် သတိပညာနဲ့ ရှင်းပေးရမယ်
ဆိုတာကိုလဲ သိမြင်နားလည်ထားရမယ်။
သတိပညာကောင်းရင် သံယောဇဉ်ကို ကန့်ခွာ
ထိန်းချုပ် ဖယ်ရှားထားလို့ရပါတယ်။ တစ်နေ့
လုံး သံယောဇဉ်အပူလမ်းကို ချည်းနင်းထားဖို့
မလိုပါဘူး။ သတိပညာအားနဲ့ ရှင်းထားလို့ရပါ

၇၄

ကိုယ်တော်တော်ထုတော် နေ

တယ်။ ရှင်းသလောက် အေးချမ်းပါတယ်။
သတိမြဲဖို့ပဲ လိုတာပါ။

မိသားစုအပေါ် သံယောဇဉ်နဲ့ ကပ်ထား
တော့ ပူလဲပူတယ်၊ ရှုပ်လဲရှုပ်တယ်၊ ကုသိုလ်
ဝင်ပေါက်လဲ ပိတ်တယ်၊ ကုန်လဲကုန်တယ်၊
ကုန်တော့ ကျပျောက်သွားတယ်။ အကုန်
စာရင် ပြုပြီး မောသွားတတ်တယ်။ သတိ
ပညာနဲ့ သံယောဇဉ်ကို ရှင်းပေးလိုက်ပြီး
မေတ္တာအစားသွင်းပေးလိုက်ပေါ့။ ပေးသူယူသူ
၂-ဖက်လုံး သရဏဂုံသီလပါ တွဲပေးလိုက်ရင်
ပိုအရှိန်အဝါကြီးသွားတယ်။ သတိပညာလမ်း
ကြောင်းခင်းပေးလိုက်ရင် ဒါမှမဟုတ် သဒ္ဓါ
သတိ ဝီရိယ ပညာ လမ်းခင်းပေးလိုက်ရင်

အသိပုဂ္ဂိုလ် အစိုးရ

၇၅

မိသားစုတာဝန်ဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်း
ကောင်းဖြစ်သွားမယ်။ ဒုက္ခထုပ်ကို အကြောင်း
ပြုလို့ သုခရကြောင်း အလုပ်ဖြစ်အောင်
ပြောင်းလဲနိုင်တယ်။ အပူလမ်းကြောင်းကို
အအေးလမ်းကြောင်းဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲနိုင်
တယ်။ လုပ်တော့ စားဝတ်နေရေး စီးပွားရေး
အလုပ်၊ ရလာတော့ ဒါန သီလ ဘာဝနာ၊
ဘာလုပ်လုပ် ရလာတော့ တရားချည်းပဲဖြစ်
လာမယ်။

တရားအလုပ် အားထုတ်တယ်ဆိုတာ
အဝိဇ္ဇာတဏှာမြစ်ကြီးကို၊ ဒုက္ခခရီးကြမ်းကို
ဖြတ်ကူးတဲ့အလုပ်ပဲ။ သဒ္ဓါလောသမ္မုန် လုံခြုံ
ခိုင်ခံ့ရမယ်။ သတိအထိန်း ကောင်းရမယ်။

၇၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ဝီရိယ တက်မထိုးဝါးနဲ့ ကြိုးကြိုးစားစား
လှော်ခတ်ပေးရမယ်။ ပညာဆိုတဲ့ လှေသမ္ဗန်
ခတ်သူ အထူးကျွမ်းကျင်ရမယ်။ မအားဘဲနဲ့ပဲ
အိုနာသေရမှာဆိုတော့ အားချိန်ကို စောင့်နေ
ဖို့မလိုဘူး။ မအားဘဲနဲ့ပဲ နိုင်တဲ့အလုပ်က စရ
မယ်။ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မအာရုံ ၄-မျိုး
ထဲက တစ်ခုခုကို အမိအရ သတိနဲ့ဖမ်းပြီး
သတိနဲ့ အဆက်မပြတ် စူးစိုက်ပေးနေရမယ်။
အာရုံပေါ်မှာ အသိစိတ်ကိုဖော်ပြီး ရှုပေးနေရ
မယ်။ ၅ မိနစ် ၁၀ မိနစ်က စရုံပေါ့။ အလုပ်
ဟာ အလုပ်နဲ့စမှပဲ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ရွှေဥမင် ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာကြီးကို
ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ပေးတယ်ဆိုတာ ဒီဖက်

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၇၇

ကမ်းနှင့်ဟိုဖက်ကမ်း ဆက်သွယ်ဖို့ ဆက်သွယ်
ရေးစခန်းပါ။ ဒီဖက်ကမ်းကနေ ဟိုဖက်ကမ်းကို
ကူးဖို့ မြစ်ဆိပ်ကမ်းပါ။ ခန္ဓာပစ္စည်းရထားတဲ့
ကို ခေါင်းတွဲချိတ်ဆက်ပေးတဲ့နေရာပါ။ မြှုပ်
တာ မျောတာကို ဆယ်ယူပေးတဲ့နေရာပါ။
မြှုပ်နေတဲ့လူ့စွမ်းအားတွေ ပေါ်အောင် ဖော်
ထုတ်ပေးတဲ့နေရာပါ။ လမ်းခင်းပေးတဲ့နေရာ
ပါ။ လမ်းရှင်းပေးတဲ့နေရာပါ။ တရားမဝင်
သေးတဲ့ တရားဝင်မဟုတ်သေးတဲ့ ခန္ဓာပစ္စည်း
တွေကို တရားဝင်ဖြစ်အောင် သတိပညာ
မှတ်ပုံတင်ပေးတဲ့နေရာပါ။ သတိထားကြိုးစား
ရုံပါပဲ။

လေလေလေလေလေ

၉။ ကုသိုလ်ဂုဏ်ရှိန် ဘုံကထိန်

- * ကထိန်အလှူ၊ အံ့ဖွယ်ဟူ၊
၃-ဆု ထူးခြားသည်။
- * ကာလ-ဒါန၊ သံဃိက၊ ဓမ္မလှူရသည်။
- * စည်းကမ်းကြီးကာ၊ ကောင်းကျိုးဖြာ၊
လွန်စွာမြင့်မားသည်။

အခြားအလှူနှင့်မတူတဲ့ ကထိန်အလှူရဲ့
ထူးခြားချက် ၃မျိုးရှိတယ်။ (၁) ကာလဒါန ဖြစ်
ခြင်း (၂) သံဃိကဒါနဖြစ်ခြင်း (၃) ဓမ္မဒါန
ဖြစ်ခြင်း ဒီ ၃-မျိုးပါ။

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၇၉

(၁) ကထိန်ဆိုတာ အချိန် အကန့် အသတ်နဲ့ လှူရတာဖြစ်လို့ ကာလဒါနဖြစ် တယ်။ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁-ရက် နေ့က တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ထိ (၁ နှစ်မှာ) ဒီ ၁-လတည်းပဲ ခွင့်ပြုတယ်။ ဒီ ၁-လမှာလဲ ၁-ကျောင်းအတွက် ၁-ရက်တည်း၊ ၁-ရက်မှာ လဲ ၁-ကြိမ်တည်းပဲ ခင်းခွင့်ရတယ်။ ဒါက ကထိန်အာနိသင်ယူမယ့် အလှူခံသံဃာ အတွက် ကန့်သတ်ချက်ပါ။ အလှူရှင်အနေနဲ့ တော့ ဒီ ၁-လ အတွင်း ကထိန်မရသေးတဲ့ ကျောင်းတွေမှာ နေရာအကန့်အသတ်မရှိ၊ နေ့ရက်အကန့်အသတ်မရှိ၊ အကြိမ်အကန့် အသတ်မရှိ၊ အချိန်အကန့်အသတ်မရှိ လှူဒါန်း

နိုင်ပါတယ်။

ကာလဒါနရဲ့ ထူးခြားတဲ့ အကျိုးက အလိုက်သိစေတနာဖြစ်တာကြောင့် ဘဝ သံသရာခရီးတစ်လျှောက် နိဗ္ဗာန်ဦးတည်သွား တဲ့အခါ သူက အလိုက်သိသိနဲ့ လိုအပ်တဲ့အခါ လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ လိုတာကို ပေးပါတယ်။ ပညာသင်ရမယ့်အချိန်မှာ ပညာသင်လို့ အဆင် ပြေအောင် အကျိုးပေးတယ်။ စီးပွားရှာရမယ့် အချိန်မှာ စီးပွားရေးအဆင်ပြေအောင်၊ ခရီး သွားရမယ့်အချိန်မှာ သွားလို့အဆင်ပြေအောင်၊ တရားရှာရမယ့်အချိန်မှာ တရားအလုပ် အဆင်ပြေအောင် အလိုက်သိသိ ကွက်တိ အံ့ကိုက်လိုက်ပြီး အကျိုးပေးပါတယ်။ သံသရာ

အသိပျောက် အစိုးရ

၈၁

မှာ ဒါမျိုးကို သိပ်လိုအပ်တာပေါ့။

(၂) ကထိန်ဟာ သံဃာကို ဦးတည်ရတာ ဖြစ်လို့ သံဃိကဒါနဖြစ်တယ်။ “ကထိန်ဿ ကေ မူလံ သံဃော” ဆိုတဲ့အတိုင်း ကထိန်ရဲ့ အကြောင်းရင်းဟာ သံဃာသာဖြစ်ပါတယ်။ သံဃာမရှိတဲ့ နေရာဒေသတွေမှာ ကထိန်ခင်း ချင်လို့ မရပါဘူး။ အနည်းဆုံး သံဃာ ၅- ပါး ရှိတဲ့နေရာမှာသာ ကထိန်ခင်းလို့ရပါတယ်။ ပြီးတော့ လှူသူကလဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဦးမတည်ပဲ သံဃာ့ဂုဏ်ကို အာရုံပြုပြီး သံဃာကိုသာ ဦးတည်လှူရတယ်။ အလှူခံသူကလဲ ကိုယ်ရ ကိုယ်ယူ အလှူမခံပဲ သံဃာ့ကိုယ်စားအနေနဲ့ သာ အလှူခံရတယ်။ သံဃာ့ပုံစံနဲ့သာ ဆောင်

၈၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ရွက်ရတယ်။ အလှူရှင်က လှူရုံပါပဲ၊ ခင်းတာ
တော့ သံဃာတော်များကသာ ခင်းကြမှာပါ။

ပြီးတော့ ကထိန်စာရင်းဝင်က သင်္ကန်း
၁-ထည်တည်းပါ။ သင်းပိုင် ၁-ထည်ပဲဖြစ်ဖြစ်
ကေသီ ၁-ထည်ပဲဖြစ်ဖြစ် ၂-ထပ်သင်္ကန်းကြီး
၁-ထည်ပဲဖြစ်ဖြစ် သင်္ကန်း ၁-ထည်လှူလိုက်
ရင် ကထိန်တာဝန်ကျပါတယ်။ သံဃာတော်
များ ကထိန်အာနိသင်ရဖို့ရော ကထိန်အာနိ
သင်နှင့်တူတဲ့ အလှူရှင်များရဲ့ အကျိုးရဖို့ရော
မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရဖို့ရော သင်္ကန်း ၁-ထည်
တည်းနဲ့ တာဝန်ကျပါတယ်။ အကျိုးရဖို့
သေချာပါတယ်။

သင်္ကန်း ၁-ထည်တည်းနဲ့ ကထိန်တာဝန်

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၈၃

ကျေပေမယ့် သဒ္ဓါ မေတ္တာ ပညာကောင်းတဲ့
အလှူရှင်များက သင်္ကန်း ၁-ထည်တည်းနဲ့
ဘယ်လိုမှ အားမရ မတင်းတိမ်ကြပါ။ ၁-ထည်
တည်းနဲ့ပြီးနိုင်သော်လဲ ပြည့်စုံတယ်လို့ မထင်
ကြ မမြင်ကြပါ။ သဒ္ဓါ မေတ္တာပညာအားတွေ
ကြောင့် အခြံအရံ လှူဖွယ်ပစ္စည်း ဝတ္ထုမျိုးစုံ
ကိုပါ အများကြီးပဲ လှူဒါန်းကြပါတယ်။ အဲဒီ
သဒ္ဓါ မေတ္တာ ပညာဆိုတဲ့ သာသနာပြုခွန်အား
၃-ခု ကြောင့်ပဲ မြန်မာ့မြေပေါ်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ
ကြာရှည်တည်တံ့နေတာပါ။

(၃) ကထိန်ဆိုတာ ဝိနည်းတရားအတွက်
ပါ လှူရာရောက်တာဖြစ်လို့ ဓမ္မဒါနလဲ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ကထိန်အာနိသင်မရရင် အချို့ အချို့

၈၄

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

သိက္ခာပုဒ်များနဲ့ အပြစ်ကင်းလွတ်ခွင့်မရတဲ့
ရဟန်းတော်များဟာ ကထိန်အာနိသင်ရလာ
တော့ အပြစ်ကင်းလွတ်ခွင့် ရသွားတယ်။
ဘယ်အလှူကမှ လုပ်မပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းအား
မျိုးကို ကထိန်က ပေးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်
ဓမ္မဒါနလို့ တင်စားခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို
ကြီးကျယ်တဲ့ အလှူကြီးကိုလဲ ပေးလှူနေကြ
ပါတယ်။

အလှူအတန်းအစား

၁၀။ ရုပ်နာမ် ၂ ဖြာ နေစရာ

- * ရုပ်၏နေရာ၊ စိတ်နေရာ၊
နေရာ ၂-မျိုးရှိ။
- * ရုပ်၏နေရာ၊ ရှိရုံသာ၊
စိတ်မှာ အားမရှိ။
- * စိတ်၏နေရာ၊ ရှိမှသာ၊
ကောင်းစွာ လုံခြုံ၏။
- * အသိပညာ၊ ရှိမှသာ၊ နေရာပြည့်စုံ၏။
- * အသိမှန်ကန်၊ အစိုးတန်၊
ကော်စွမ်းအားပြည့်။

၈၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ရွှေဥမင်ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာ အတွင်းမှာ
အဆောက်အအုံတွေ အမြောက်အမြား
ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြတယ်ဆိုတာ စိတ်ထား
စရာနေရာ ဖန်တီးဖို့ပါ။ ရုပ်ထားစရာနေရာ၊
စိတ်ထားစရာနေရာလို့ နေရာ ၂-မျိုးရှိတယ်။
အဆောက်အအုံ၊ မော်တော်ကား စတာတွေ
က ရုပ်ထားစရာနေရာပါ။ ရုပ်ထားစရာနေရာ
ရှိပေမယ့် စိတ်ထားစရာ နေရာမရှိရင် မလုံဘူး။
အာရုံဖိစီးမှုဒုက္ခအောက်မှာ ပြားပြားဝပ်နေရ
တတ်တယ်။ စိတ်အားမရှိဘူး။ အာရုံနှင့်စိတ်
အဆင်မပြေတာများတယ်။ ဘုရားအာရုံ တရား
အာရုံ ကုသိုလ်အာရုံ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံတွေ
က စိတ်ထားစရာနေရာပါ။ စိတ်နေရာရှိမှ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၈၇

လုံခြုံတယ်။ အာရုံဖိစီးမှုဒုက္ခ သက်သာတယ်။
အာရုံနှင့်စိတ် အဆင်ပြေအောင် နေတတ်
တယ်။ အာရုံကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လက်မခံပဲ
အစီအစဉ်နဲ့သာ လက်ခံတတ်တယ်။ ငြိမ်းအေး
ချမ်းသာတယ်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိစစ်စစ်ဖြစ်တဲ့ အသိ
ပညာရှိမှပဲ ရုပ်နေရာ စိတ်နေရာ ၂-မျိုးလုံး
ပြည့်စုံကြပါတယ်။

အလှူလုပ်ရင် သိက္ခာ၃-ပါးလမ်းကြောင်း
ခင်းပြီး စိတ်ရဲ့နေရာ တရားလုပ်ငန်းအာရုံပေါ်
မှာ စိတ်ကို သေသေချာချာ လုံခြုံအောင်ထား
လို့ လှူရမယ်။

(၁) ခန္ဓာဒုက္ခကို ဉာဏ်ထဲပေါ်အောင်
ဖော်ပြီး ဒုက္ခလမ်းဆုံး ဒုက္ခလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ထိ

ဦးတည်ရည်မှန်းချက် ထားရမယ်။

(၂) ဉာဏ်ဦးဆောင်ရမယ်။ ရှိလို့လှူတာ မဟုတ်ပဲ သိလို့လှူတာသာ ဖြစ်ရမယ်။ ရှိ အလှူ၊ သိအလှူ၊ ၂-မျိုးမှာ သိအလှူသာ ဖြစ်ရမယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ထားတော့လဲ ရှိဖို့ထက် သိဖို့ကို ဦးစားပေးရမယ်။ ကံ ကိလေသာ မကုန်သေးသမျှ နိဗ္ဗာန်မရခင် ခန္ဓာပဲ လာဦးမှာ၊ မလွှဲမရှောင်သာလို့ ဘဝခန္ဓာရလာဦးမယ် ဆိုရင် သုံးလို့ဖြစ်တဲ့ခန္ဓာပဲ ရပါရစေ၊ သုံးတတ်တဲ့ အသိဉာဏ်ပဲ ရပါရစေ၊ သုံးလဲသုံးတတ်ပါရစေ၊ ဖြုန်းပစ်ရုံ နှိပ်စက်ခံရုံ ဘဝခန္ဓာတော့ မရပါရစေနဲ့လို့ ခန္ဓာကို ဉာဏ်နဲ့လက်ခံရမယ်။ ခန္ဓာအရှိနှင့် ဉာဏ်အသိပြိုင်ရင် ဉာဏ်

အသိမှန်ကန် အစိုတန်

၈၉

အသိကနိုင်ရမယ်။ အရှိရဲ့ လွှမ်းမီတာကို ခံနေရတဲ့အသိနှင့် အရှိအပေါ် လွှမ်းမီထားတဲ့အသိဟာ အသိဆိုတဲ့ နာမည်ချင်းတူပေမယ့် အရှိန်အဝါ စွမ်းအားချင်းတော့ လုံးဝမတူပါဘူး။ ဆန့်ကျင်ဖက်ကြီးပါ။ ဒါ့ကြောင့် အရှိအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့အသိဉာဏ် ဦးဆောင်ရမယ်။

(၃) ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပျော်ပျော်ကြီး လှူရမယ်။ “လှူတယ်ဆိုတာ ယူတာ” လို့ စိုက်ပျိုးရေးပုံစံနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်။

(၄) တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်သန်သန် အောင်ပွဲတစ်ခုရလိုက်သလို စိတ်ပါလက်ပါ လှူရမယ်။

(၅) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာ၃-ပါး

၉၀

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

လမ်းကြောင်းရှင်းပြီး လှူရမယ်။ ဒုက္ခအပူထွက်
ပေါက်က ဒီတစ်ပေါက်တည်းပဲ ရှိတယ်။

(၆) ရှေ့နှင့်နောက် သတိနဲ့အသိချင်းစပ်
ပြီး အပူကင်းတဲ့စိတ်နဲ့ လှူရမယ်။ အသိ
အားလုံး သတိထဲ သို့မိုသိမ်းဆည်းထားတာ၊
သတိပျောက်ရင် အသိပျောက်တယ်။ သတိ
ပေါ်မှ အသိပေါ်တယ်။ သတိက ကိလေသာ
အပူကိုနိုင်တယ်။

ဒါဆိုရင် “အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်”
ဆိုတဲ့ အထက်တန်းအကျဆုံး ပထမတန်းစား
အလှူ ဖြစ်သွားပါတယ်။

အလှူအလှူအလှူအလှူ

၁၁။ အလှူဒါန ရေစက်ချ

- * သဒ္ဓါမေတ္တာ၊ ပညာရေထား၊ ကောင်းမှုများ၊ ကြိုးစားပြုလုပ် ထုပ်ပါလေ။
- * နိဗ္ဗာန်ထိအောင်၊ သတိဆောင်၊ ဉာဏ်ရောင်ညှိထွန်း ဆုတောင်းလေ။
- * ကိုယ်တိုင်ပြုထား၊ ကောင်းမှုများ၊ ပေးငြား ဖြန့်ကာဝေ။
- * အလှူရှင်အား၊ ကိုယ်စားပြုပါ၊ ရေခွက်မှာ၊ ကောင်းစွာသန့်ရှင်းစေ။

၉၂

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- * အလှူခံအား ကိုယ်စားပြုပါ။ အောက်
ခွက်မှာ ကောင်းစွာသန့်ရှင်းစေ။
- * ပေးလှူဖွယ်များ၊ ကိုယ်စားပြုပါ။
ရေကြည်မှာ ကောင်းစွာသန့်ရှင်းစေ။
- * မိမိစိတ်အား ကိုယ်စားပြုပါ။ ရေကြည်
မှာ ကောင်းစွာအေးမြ စင်ကြယ်စေ။
- * ငြိမ်သက်သေချာ၊ အေးမြစွာ၊
ခွက်မှာ လောင်းချလေ။
- * အလှူဒါန၊ ရေစက်ချ၊
မုချအောင်မြင်ပေ။
ရေစက်ချတာဟာ ကုသိုလ်ပြု ဆုတောင်း
အမျှပေးတာပါ။ ၃-ချက် ဆောင်ရွက်တာပါ။
(၁) သဒ္ဓါ မေတ္တာ ပညာရှေ့ထားပြီး

အသိမှန်ကန် အစိုးရ

၉၃

ကုသိုလ်ကိုယ်ပိုင်ထုပ်ကြီးတွေ ထုပ်လိုက်တာ
ပါ။ အထုပ်တွေကကြီးလေ စိတ်အေးရလေ
များလေပေါ့လေ ရလေလုံလေပဲ။ ပစ္စည်းများ
လို တံခါးပိတ်စရာ သော့ခတ်စရာ လှစောင့်ချ
စရာ မလိုပါဘူး။

(၂) ကုသိုလ်ကိုယ်ပိုင်ထုပ်ကြီးတွေကို
ပညာနဲ့လမ်းရှင်း အသုံးချ ဆုတောင်းတာပါ။
လုံလုံခြုံခြုံ သိုမှီးသိမ်းဆည်းလိုက်တာပါ။
နိဗ္ဗာန်မရခင် “ဒါမျိုးဖြစ်ရပါလိမ့်၊ ဒီလိုဖြစ်ရ
ပါလိမ့်” လို့ တောင်းတာဟာ ဆုပွဲကိုင်ထားဖို့
ရပ်တည်ဖို့ တောင်းတာမဟုတ်ပါ။ အသုံးချဖို့
ပန်းတိုင်လမ်းဆုံးထိ ဆက်သွားဖို့ တောင်းတာ
ပါ။ ဆုပွဲကိုင်ထားလို့ မရဘူးဆိုတာလဲ ဉာဏ်

နဲ့မြင်အောင် ကြည့်ထားရမှာပါ။

(၃) ဘယ်လောက်ပေးပေး မလျော့နိုင်
မကုန်နိုင်တဲ့ ပေးလိုက်တိုင်း တိုးပွားလာရတဲ့
လူ့ဘဝမှာ အဖိုးအတန်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်
ကောင်းမှုတရားကို မေတ္တာနဲ့ဝေငှတာပါ။
ရောက်လာကြတဲ့ပရိသတ်များကို အစပြုပြီး
သက်ရှိအားလုံး အမျှယူကြပါလို့ ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ အမျှပေးတာပါ။ အကောင်းဆုံးလက်
ဆောင်ပေးတာပါ။ အဲဒီ ၃-ချက် ဆောင်ရွက်
တာကိုပဲ ရေစက်ချတယ် ခေါ်တာပါ။

လှူတာ ဆုတောင်းတာ အမျှပေးတာကို
ရေစက်ချတယ်လို့ ခေါ်တာဆိုတော့ ရေစက်
မချပဲလဲ ပြီးအောင်လုပ်လို့ဖြစ်နိုင်တဲ့ကိစ္စပါ။

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၉၅

ရေစက်ချတဲ့အခါ ပစ္စည်း ၃-မျိုး တွေရမယ်။

(၁) ရေထည့်ထားတဲ့ ခရားစတဲ့ အပေါ်ခွက်၊

(၂) အပေါ်ခွက်ထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ ရေစင်
ရေအေး။

(၃) ရေသွန်ချလောင်းထည့်ဖို့ ချထားတဲ့
အောက်ခံခွက်၊ ဒီ ၃ မျိုးပါ။

ဒီ ၃-မျိုးမှာ

(၁) အပေါ်ခွက်ဆိုတာ အလှူရှင်ပုဂ္ဂိုလ်
ကို သက်သေခံ ကိုယ်စားပြုတာဖြစ်လို့ အထူး
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရမယ်။

(၂) အပေါ်ခွက်ထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ရေ
က လှူဖွယ်ပစ္စည်းကို သက်သေခံကိုယ်စား
ပြုတာပါ။ အထူးအားဖြင့် အလှူခံလက်ထဲ

၉၆

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ထည့်ကပ်လို့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ မြေတို့၊ အဆောက်
အအုံတို့၊ ကားတို့၊ သက်ရှိသတ္တဝါကြီးကြီးတို့
လို လှူဖွယ်ပစ္စည်းများ၊ ရဟန်းတော်များကိုင်ဖို့
မသင့်တော်တဲ့ ရွှေငွေရတနာများ၊ ဆန် ဆီ
ငါးပိ ငါးခြောက်တို့လို ပစ္စည်းများ၊ ရဟန်း
တော်များ ကြာရှည်ထားပြီး သုံးစွဲရမယ့် မုန့်ပုံး
ဖျော်ရည်တို့လို ပစ္စည်းများ၊ ညနေအခါ ရဟန်း
တော်များထံလှူဒါန်းတဲ့ စားသောက်ဖွယ်
ပစ္စည်းများကို သက်သေခံ ကိုယ်စားပြုတာပါ။
သက်သေသဘော သက္ကစ္စသဘောသာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ အလှူမြှောက်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရေမပါ
လဲ စေတနာ ၃-တန် ထက်သန်ပြတ်သားစွာနဲ့
လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို နှုတ်နဲ့လှူလှူ လက်နဲ့ပဲ

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၉၇

လှူလှူ အလှူမြောက်ပြီးသားပါ။

ပြီးတော့ အပေါ်ခွက်ထဲက ရေဆိုတာ အလှူရှင်ရဲ့ သန့်စင်မွန်မြတ်အေးချမ်းတဲ့ စိတ် စေတနာကိုလဲ သက်သေခံ ကိုယ်စားပြုတာပါ။ ဒါကြောင့် ရေဟာ ကြည်လင်အေးမြ သန့်ရှင်း ရမယ်။

(၃) ရေသွန်ချလောင်းထည့်ဖို့ ချထားတဲ့ အောက်ခံခွက်က အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို သက်သေခံ ကိုယ်စားပြုတာဖြစ်လို့ အထူးသန့်ရှင်း စင်ကြယ်ရမယ်။

ရေစက်ချတဲ့အခါ အပေါ်ခွက်ထဲမှာရှိတဲ့ ရေစင်ရေအေးကို အောက်ကခွက်ထဲမှာ ငြိမ်သက်သေချာအေးမြစွာ လောင်းထည့်လိုက်

၉၈

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

ရမယ်။ ဒါဆိုရင် သဒ္ဓါဖွေးဖြူ မေတ္တာကူတဲ့
ကိုယ့်အလှူ အောင်သွားတော့တာပါ။ နိဗ္ဗာန်
ကို အထွဋ်ထား အနားကွပ်ကာ လိုရာဆုကို
တောင်းပြီး အမျှပေးဝေလိုက်ရုံပေါ့။

အားလုံး အသိမှန်ညွှတ်တရားဖြင့် အဖိုး
တန်စွမ်းအားကို ရကြပါစေ။

ဝဘိဝိဇ္ဇတာ ဗေသာဆရာတော်

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံပါဠိတက္ကသိုလ်

နန္ဒဝန်လမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၇၅ -ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၀၁၃ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ)

အသိပုဂ္ဂိုလ် အစုံတန်

တိပိဋကယောဆရာတော်၏ ထုတ်ဝေပြီးသည့်
ဓမ္မလက်ဆောင်စာအုပ်များ

- ၁။ စိတ်ထိန်းကိရိယာ
- ၂။ ဘဝလမ်းညွှန်
- ၃။ သာဓု ၄-ပါး မြတ်တရား
- ၄။ အပေါင်းလက္ခဏာ
- ၅။ အနစ်ထုတ်ယူ စွမ်းတဲ့လူ
- ၆။ ကံကိရိယာချုပ် စိတ်ခလုတ်
- ၇။ စိတ်ခါတ်ကိုဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်
- ၈။ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်လျှောက် ကောင်းရာ
ရောက်
- ၉။ အချိန်တန်ဖိုး လူတန်ဖိုး
- ၁၀။ ဘဝတစ်ကွေ့ ခဏတွေ့
- ၁၁။ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် ခပ်သုတ်သုတ်

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- ၁၂။ တရားအသိ လူမျက်စိ
- ၁၃။ မေတ္တာပန်းခိုင် ၃-ပွင့်ဆိုင်
- ၁၄။ နှလုံးသားဝယ် ဘုရားတည်
- ၁၅။ အေးမြရှင်ပြီး လူနှလုံး
- ၁၆။ လူ၏စွမ်းအား မြတ်တရား
- ၁၇။ ကိုယ့်ကိုကိုယ်ချစ် လူအစစ်
- ၁၈။ အသိမှန်ကန် ကိုယ့်ဖို့ကျန်
- ၁၉။ တရားကျေးဇူး စွမ်းရည်ထူး
- ၂၀။ သူ့ကိုစောင့်ရှောက် ကိုယ့်ဂုဏ်မြောက်
- ၂၁။ ကျန်းမာရွှင်လန်း မေတ္တာစွမ်း
- ၂၂။ မေတ္တာလက်တွဲ ရာပြည့်ပွဲ
- ၂၃။ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် ဥစ္စာထုပ်
- ၂၄။ ဘဝဝေစု မြတ်ကောင်းမှု
- ၂၅။ တရားဆောင်သူ စိတ်မပူ
- ၂၆။ အား

အသိမှန်ကန် အစိုးတန်

၂၇။ ယော

၂၈။ မွေးနေ့မင်္ဂလာရတနာ

၂၉။ ၄၅-နှစ် တရားသက်

၃၀။ နှစ်လေးဆယ့်ငါး တရားအချုပ်

၃၁။ လူ့အလှဆုံး စိန်တစ်လုံး

၃၂။ မေတ္တာနည်း အလှဆုံး

၃၃။ မေတ္တာလွှမ်းခြုံ ဘေးရန်လုံ

၃၄။ အလှူကျေးဇူး စွမ်းရည်ထူး

၃၅။ နှုတ် + ဆက် = မင်္ဂလာ

၃၆။ မေတ္တာတရား လူ့စွမ်းအား

၃၇။ အကုန်အရ လူ့ဘဝ

၃၈။ မီးသတိပြု

၃၉။ မေတ္တာကျေးဇူး စွမ်းရည်ထူး

၄၀။ ၄၅-ဝါ သာသနာ

၄၁။ လူအား

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- ၄၂။ လူ၏စွမ်းအား ပတ္တမြား
၄၃။ စိတ်ကောင်းထားကာ စိတ်ကောင်းရ
၄၄။ အချစ်ဆုံးဆွေမျိုး
၄၅။ ဧည့်သည်
၄၆။ ၄၅-နှစ် ရဟန်းသက်
၄၇။ စိတ်အေးစရာ သာသနာ
၄၈။ တစ်ခါလာလဲ ဒါပါပဲ
၄၉။ လူ့ဘဝထဲ စာမေးပွဲ
၅၀။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ဘောလုံးပွဲ
၅၁။ ဘဝတစ်ခေါက် ခြောက်ဆယ့်ခြောက်
၅၂။ ယနေ့အလုပ် ယနေ့လုပ်
၅၃။ အဘိဓမ္မာ သိစရာ
၅၄။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ခွင့်ခံကြံကြိုက် စာသင်တိုက်
၅၅။ ဓာတ်
၅၆။ ဘဝကိုဆောင် အလင်းရောင်

အသိမှန်ကန် အနုစာန်

- ၅၇။ လူသားမေတ္တာ ဤကမ္ဘာ
၅၈။ ဆရာကျေးဇူး စွမ်းရည်ထူး
၅၉။ သတိကိုင်စွဲ နှုတ်ဆက်ပွဲ
၆၀။ ဦးကောသလ္လတစ်ဘဝ ပေါ်ရတောင်ဖီလာ
၆၁။ သတိမေတ္တာ သူငါစုပေါင်း အကုန်ကောင်း
၆၂။ ယခုအလုပ် ယခုလုပ်
၆၃။ ဒီအတိုင်းပါပဲ
၆၄။ သုံးပါးမြတ်စွာ ရတနာ
၆၅။ ချစ်ခင်ညီညာ ပေါင်းတာမှန်မှ ငြိမ်းချမ်းရ
၆၆။ ဒီတစ်ခါလဲ ဒီတိုင်းပဲ
၆၇။ ပေါင်းတာမှန်မှ ကောင်းတာရ
၆၈။ ခဏတုန်းထား ၄-ဘီးကား
၆၉။ ကိုယ့်ဟာနဲ့သာ ကိုယ်နေပါ
၇၀။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်သာ ရွေးယူပါ
၇၁။ နေကောင်းရဲ့လား

တိပိဋကယောဆရာတော် ၏

- ၇၂။ အသိဆန်းကြယ် အနစ်ကြွယ်
၇၃။ မေတ္တာအစွမ်း စိတ်အေးချမ်း
၇၄။ အများမကြိုက် လူမိုက်တစ်ယောက်
ပန်းတိုင်ရောက်
၇၅။ မိခင်စိတ်ထား မေတ္တာအား
၇၆။ သူဦး ကိုယ်ဦး ၃-မ္ဘာပူး
၇၇။ ကိုယ်ဟာကိုယ်ယူ စွမ်းတဲ့လူ
၇၈။ ပစ္စည်းတန်ဖိုး လူတန်ခိုး
၇၉။ ကိုယ်ဂုဏ်ကိုယ်ပြု ကောင်းတာစု
၈၀။ ဆွေမျိုးကိုရာ ကိုယ်ဆီမှာတွေ့
၈၁။ အသီးတစ်ရာ အညှာတစ်ခု
၈၂။ ကိုယ်ကိုကိုယ်ကယ် မိသားစာယ်
၈၃။ ယခု - အသိမှန်ကန် အဖိုးတန်

ဓမ္မဒါန အလှူရှင်များ

- ၁။ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးမောင်အေး(ငြိမ်း) +
ဒေါ်မြမြစန်း မိသားစု
မရမ်းကုန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးသိန်းစိန် +
ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း မိသားစု၊ နေပြည်တော်။
- ၃။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်စိုး +
ဒေါ်နီနီမိသားစု၊ နေပြည်တော်။
- ၄။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာကိုကိုဦး +
ဒေါက်တာသီဂီကျော်၊ သမီး သီဂီကိုကို၊
နေပြည်တော်။
- ၅။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးလှဌေးဝင်း (ညွှန့်နိုင်ကွပ်ကဲရေးမှူး/
ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန) + ဒေါ်မာမာဝေ
မိသားစု၊ နေပြည်တော်။

- ၆။ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးစိုးဝင်း (သာသနာရေး) +
ဒေါ်သန်းသန်းအေး မိသားစု၊ နေပြည်တော်။
- ၇။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်ဆွေ +
ဒေါ်ခင်သက်ဌေး မိသားစု
အလုံလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၈။ ဝန်ထမ်း မိသားစု၊ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန
(အောက်မြန်မာပြည်) ဇီဝကလမ်း၊ ဒဂုံ၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၉။ ဦးတင်ဦး + ဒေါ်လှမြင့် (ရွှေစင်ရတနာ)
မိသားစု၊ မကြီးကြီးလမ်း၊ စမ်းချောင်း၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၀။ စိုင်းကျော်ကျော်ဦး + နန်းခင်မာဆွေ
သမီး - နန်းဟွန်ဦး မိသားစု
တောင်ကြီးမြို့။
- ၁၁။ ဦးတင်ထူး + ဒေါ်နွဲ့နွဲ့ဝင်း (ထူးရေခဲမုန်) မိသားစု
အထက်ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

- ၁၂။ ဦးသန်းထွန်း + ဒေါ်ရင်ရှိန်
သား - ဒေါက်တာဘာကောင်း
သမီး - ဒေါက်တာလဲ့ယဉ်မွန်၊ လှိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၃။ ဦးအေးငွေ + ဒေါ်အေးအေးညို
သမီး - ဒေါက်တာ မြတ်သန္တာဦး
ဒေါက်တာ ခိုင်နီလာဝင်း (ကိုးပါးဆေး) မိသားစု
ဝါးတန်းလမ်း၊ လမ်းမတော်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၄။ ဒေါ်ခင်စောလှ၊ သား - ဦးမောင်မောင်အေး
ဝါးတန်းလမ်း၊ လမ်းမတော်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၅။ ဦးသန့်စိုး + ဒေါ်သီတာ မိသားစု
ဓမ္မစေတီလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၆။ ဦးခင်မြင့် + ဒေါ်သန်းသန်းဝင်း
သမီး မခင်ရတနာဝင်း
၃-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၇။ ဒေါ်ချစ်တင် (ခန့်) မိသားစု
ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ကလေးမြို့။

၁၈။ ဦးမောင်မောင်ကျော် + ဒေါ်ခင်ညိုညို မိသားစု
သံလွင်လမ်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၉။ ဦးရှိန်ဝင်း + ဒေါ်ခင်ချိုဦး
သား - ကောင်းထိုက်ထွန်း (တက်လမ်း)
မိသားစု၊ ဦးဝိစာရလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၀။ ဦးသန်းဆက်ဝင်း + ဒေါ်စိန်အေး
သား - မောင်သန်းထိုက်ဝင်း
ရွှေတောင်ကြားရိပ်သာ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၁။ ဒေါ်သန်းကြည် မိသားစု
အင်ကြင်းမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၂။ ဦးထွန်းလွင် + ဒေါ်ခင်လတ်ဦး
သား - ကိုအာကာလွင်၊
သမီး - ဆရာမ မဟောမာလွင်၊ မစုနန္ဒာလွင်
ဇွေးလမ်း၊ မြေနီကုန်း၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၃။ ဦးမောင်ငွေ + ဒေါ်ခင်မမ မိသားစု
ခရေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၄။ဦးမျိုးဝင်း + ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြူ။

သား-မောင်ဆုပြည့်

မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး၊

ရန်ကုန်မြို့။

၂၅။ဦးတင်ဆန်း + ဒေါ်ဥမ္မာလွင်၊

သား - ဒေါက်တာရဲသီဟကျော်၊

သမီး-ဒေါက်တာယုဝါတင်၊ သား-ပြည့်ဖြိုးတင်

ကျွန်းတောလမ်း၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၆။ဦးကြင်စိန်နှင့် သားသမီးများ

ဝက်ဘာလမ်းသွယ်၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၇။ဦးစိန်ကြည် + ဒေါ်ခင်ရီ၊

သမီး - မအေးအေးခင်

မေခလမ်း၊ မရမ်းကုန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၈။ဒေါ်အုန်းကြည် နှင့် မြေးတစ်စု

သုမိတ္တာ ၃-လမ်း၊ ၁-ရပ်ကွက်၊

မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂၉။ကိုညိုမင်း + မမေရာမ် မိသားစု

၆၃ လမ်း၊ မြို့သစ်၊ မန္တလေးမြို့။

၃၀။ကိုညိုထူး + မနနအေး မိသားစု

၆၃ လမ်း၊ မြို့သစ်၊ မန္တလေးမြို့။

၃၁။ဦးသန်းဝင်း၊ သား-ကိုတင်မျိုးကျော်၊

သမီး - မသီတာထွေး(မန်းမြန်မာဆောက်
လုပ်ရေး) မိသားစု

၆၆-လမ်း၊ မန္တလေးမြို့။

၃၂။ဒေါ်သန်းဦး မိသားစု

ရွှေတောင်ကုန်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၃။ကိုချမ်းငြိမ်း + မအေးအေးထွန်း

သံလွင်လမ်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၄။ဒေါ်ခင်မာကြည် (သံလွင်ကုမ္ပဏီ) မိသားစု

မင်္ဂလာလမ်းသွယ်-၃၊ နံသာကုန်းရပ်ကွက်၊

စော်ဘွားကြီးကုန်း၊ ဆယ်မိုင်၊ ပြည်လမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။

၃၅။ဒေါ်ခင်မာရီ၊ သမီး - မထွေးသီတာ

မင်းကျောင်းလမ်း၊ ဒဂုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၆။ဒေါက်တာကျော်ခိုင် + ဒေါ်စိန်ထွေး

မိသားစု၊ သံလွင်လမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၇။ဦးသန်း + ဒေါ်မိုးသူ မိသားစု

ကန်ရိပ်သာလမ်းမကြီး၊ ပဒေသာပင်မြို့တော်၊

လှိုင်သာယာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၈။ဦးကျော်ဝင်း + ဒေါ်စုစုလဲ့ရည်

သား - မောင်ဝင်းမိုး

(စိမ်းရောင်စိုထုတ်လုပ်မှုကုမ္ပဏီ)

ဘုရင့်နောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၉။ဦးအောင်လင်း + ဒေါ်ရီရီချို မိသားစု

ကန်ရိပ်သာလမ်းသွယ်-၆၊ ပဒေသာပင်

မြို့တော်၊ လှိုင်သာယာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၀။ဦးတူးမောင် + ဒေါ်ထားထားအေး မိသားစု

တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၁။ဦးထွန်းနေဦး + ဒေါ်ခင်ခင်ချို မိသားစု
ဝမ်ကောင်းရပ်၊ တာချီလိတ်မြို့။

၄၂။ဦးဖေဝင်း + ဒေါ်လင်းလင်းမြင့် မိသားစု
(စထရောင်းကုမ္ပဏီ)၊ ပြင်စည်မင်းသားကြီး
လမ်း၊ လှိုင်သာယာစက်မှုဇုန် - ၄၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၃။ဒေါ်ပုလေး၊ သမီး - မချိုချိုဝင်း
မတင်အေးသန့်(သုခိတာ)
ရွှေတောင်ကြား(၁)၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၄။ဦးတင်ထွန်းအောင် + ဒေါ်မြင့်မြင့်ဇင်၊
သား- ဝေဇင်ကျော်၊ အောင်ဇင်ကျော်
ကုက္ကိုင်း၊ ကမ္ဘာအေးဆရာလမ်း
ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၅။ဦးဝင်းမြင့် + ဒေါ်ကြည်ကြည်နိုင် မိသားစု
ဗိုလ်မိုးလမ်း၊ မြေကုန်း၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။